

Kiekvienas "Laisvės" skaitytojas, išeidamas į armiją, privalo atlikti savo šventą pareigą — surasti dėl "Laisvės" naują skaitytoją.

LAISVĖ

"Laisvė" — darbo žmonių laikraštis. Todėl kiekvieno socialisto pareiga ją remti nusiperkant šerą už \$10.00.

No. 87

Telephone 3878 Stagg.
455 Grand Street

Brooklyn, N. Y., Utarninkas, 29 Spalio (October), 1918.

Kaina pavienio numerio 5c.
Aštuoni puslapiai.

VIII METAI

Wilsono Atsakymas Vokietijai

PREZIDENTAS WILSONAS PAVEDA KARĖS SUSPENDAVIMĄ TALKININKAMS.

Reikalaujama pilno pasidavimo, jeigu autokratų galybė pasilieka.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on October 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, 23 d. spalio. — Šiąnakt prezidentas Wilsonas atsakė į paskutinį Vokietijos taikos pasiūlymą, duodamas jai pasirinktą pasidavimą, jeigu jina paliks dabartinę Hohenzollernų valdžią.

Jisai pasakė, kad pasaulio tautos neužsitikti "žodžiais tu, kurie iki šiol buvo Vokietijos valdomosi ponais."

Tuo pačiu laiku prezidentas paskelbė perdavęs talkininkų valdžioms, kad jos galėtų nuspręst karės suspendavimo klausimą, visus susirašinėjimus su dabartine Vokietijos valdžia, patardamas, kad jeigu jos matys galimybę, tai jos gali, išvien su Suvienytomis Valstijomis, sutaisyti suspendavimo išlygas, kurios pilnai apsaugotų visų paliečiamų žmonių reikalus.

Taiką darant, prezidentas pasakė, Suvienytų Valstijų valdžia negali turėti reikalo nei su kuo kitu, "apart tikrųjų Vokietijos žmonių atstovų, kurie būtų tikru konstitucijiniu padėjimu užtikrinti kaip tikrieji Vokietijos valdonai."

VOKIETIJOS ATSIŠAUKIMAS PASIŪSTAS SUV. VAL. TALKININKAMS

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on October 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, 23 d. spalio. — Šiąnakt prezidentas Wilsonas pavadė klausimą taikos su Vokietija Suvienytų Valstijų ir talkininkų militaristams komandieriams.

Pranešdamas Vokietijos valdžiai, kad jisai perdavė talkininkams jos prašymą pertraukti karės veikimą, prezidentas atvirai užreiškė, jog vien tik visuotinas pasidavimas tegalės būtų priimtas, jeigu talkininkai dabar ar vėliau bus priversti turėti reikalą su tais, "kurie iki šiol diktavo Vokietijos politiką."

Jisai pasakė, kad jeigu Suvienytos Valstijos "turi turėti reikalą su militaristais valdonais ir monarchiškais Vokietijos autokratais dabar, arba jeigu joms prisidėti turėti su jais reikalą vėliau," tai mes turime reikalaut "ne tarybų apie taiką, bet pasidavimo."

"Gali būti, kad būsiandos karės jau yra pavestos Vokietijos žmonių kontrolei," jisai pasakė, "bet dabartinė

karė nėra pavesta, mes gi dabar turime reikalą su dabartine kare."

Originalis Vokietijos kvietimas sustabdyti karės veikimą liko pasiūstas talkininkų apsvaistymui. Tą darydamas prezidentas pasakė Vokietijai, kad, jeigu talkininkai sutiks sulgy jo išlygų ir principų sustabdyt karę, tai pačios to dalyko smulkmenas bus paliktos militaristams patarėjams. Jie sutaisys, sulgy jo žodžių, tokius apsaugojimus, kurie ne duos Vokietijai vėl atnaujinti karės veikimą.

Kitais žodžiais sakant, prezidentas atsišaukė į talkininkus, kviesdamas sutikt su jo karės siekais ir, tuo pačiu laiku, atsišaukė į Vokietiją, reikalaudamas pasiduoti.

KANCLERIS SAKO, DABAR YRA TAIKOS TARYBŲ KRIZIS.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on October 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, 23 d. spalio. — Princas Maxas iš Badeno, Vokietijos kancleris, kalbėdamas reichstage apie vėliausią jo valdžios notą prezidentui Wilsonui, pasakė, dabar pasiekta pats tarybų krizis ir kad viskas priklaus nuo atsakymo, kokis bus gautas iš Suvienytų Valstijų.

Jisai pasakė, kad jeigu prezidentas Wilsonas nesutiks taikytis taip, kaip Vokietija nori, tai Vokietijos valdžia ir žmonės turės pasiryžti ginti savo tėvynę ir jisai tikišis, jog jie tai padarys.

TURKAI ATSIMETĖ NUO TEUTONŲ.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on October 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Rymas, 25 d. spalio. — Šiandien gauta iš Konstantinopolio žinia skelbia, kad Turkijos didis viziras Tewfik Pasha paskelbė, jog naujoji Turkijos valdžia pasiryžo taikytis pagal prezidento Wilsono paduotų išlygų. Sakoma, būk šitokis pasidavimas padarytas pirmoje naujo ministerijos pirmninko prakalboje parlamente.

Didis viziras užreiškė, kad valdžia pasirengus suteikt politiskas teises visiem pavaldiniams, neskiriant religijos nei tautos.

Berne, 25 d. spalio. — Iš Viennos praneša, kad Austrijos užsienio reikalų ministeris greitai laiku atsakys į paskiausią prezidento Wilsono notą. Austrija sutinka tartis su čecho-slavokais (kaip tas reikalaujama Wilsono notoje). Yra žinių, kad neužilgo

Austrija pasiūys Paryžiui atsišaukimą, prašydama daryti taiką. Austrijos perorganizavimas jau veik užbaigtas.

Turkai vėl prašo taikos.

Amsterdam, per Londoną, 25 d. spalio. — Ši rytą iš Viennos atėjo žinia, kad Turkija jau vėl kreipėsi į talkininkus, prašydama taikytis.

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ KONFERENCIJA.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on October 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, 23 d. spalio. — Šią savaitę, Philadelphiaje, Neprigulmybės salėje bus paskelbta nauja Neprigulmybės deklaracija, kurią sutaisys atstovai, daugiau negu 65,000,000 žmonių, vidurinės Europos gyventojų. Konferencija, kuri tęsis 25 ir 26 d. spalio, bus pirmninkaujant profesoriumi Tamui G. Masaryk'ui, pirmninkui čecho-slavokų Tautinės Tarybos.

Kitos tautos, kurios bus tame suvažiavime atstovaujamos, tai bohemičiai, kurie dabar susivienijo naujoj čecho-slavokų respublikoj; pietiniai slavai, lenkai, italai (iš Austrijos pakraščiu), austrai, ukrainiečiai (iš Galicijos), lietuviai, rumunų Tautinės Liigos atstovai ir udror-rusiniai. Konferencijoj žadama išleisti bendrą visų vardu neprigulmybės deklaraciją.

KARĖS ŽINIŲ SUTRAUKA

ITALAI VĖLA PRADĖJO UŽPUOLIMĄ.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on October 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Lodon, 25 d. spalio. — Keturios armijos pradėjo užpuolimą ant austro-vengrų armijų Italijos fronte. Tą žinią ši vakarą patalpino laikraštis Evening News. Užpuolantieji jau keliolikoj vietų perėjo Piave upę. Prie šakinės talkininkų patrolės jau įėjo Alono miestelin. Austrai smarkiai ginasi.

London, 25 d. spalio. — Italai pradėjo naują ataką Monte Grappa rajone, vakaruose nuo Piave upės ir laimėjo svarbių pozicijų.

Atakuotojai paėjo pirmyn iki Ornic upės ir paėmė Monte Solarola ir dalį Monte Praseolan ir Monte Perlica.

Rymas, 25 d. spalio. — Karės valdžia paskelbė, kad vakar pradėtoji didžioji ataka italai paėmė 2,875 nelaisvius, tame skaitliuje 84 aficierius.

Piave upės fronte paimtos kelios salos ir pora kaimų. (Šis naujas užpuolimas pradedama italų fronte naują veikimą po ilgus tylos.)

Minios Sveikina Liebknechtą.

ŽMONĖS REIKALAUJA KAIZERIO REZIGNACIJOS.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on October 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, 25 d. spalio. — Ši vakarą gauta iš Amsterdamo žinia, kad aplinkui reichstago namą Berlyne įvyko milžiniška taikos demonstracija. Minios svieto suplūdo prieš reichstago ir reikalavo, kad kaizeris tuoj atsakytu nuo sosto ir kad būtų įsteigta respublika. Pasirodžius susirinkusių tarpe Karolini Liebknechtui, socialistų vadovui, kuris neseniai paliuosotas iš kalėjimo, minia pasitiko jį griausmingomis ovacijomis.

Zurich, 25 d. spalio. — Šiandien gauta žinių, kad Berlyne vėl atsinaujino riaušė. Žmonės reikalauja taikytis.

AUSTRIJA KRAUSTOSI IŠ SERBIJOS.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on October 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Copenhagen, 25 d. spalio. — Čia ši vakarą gauta žinių, kad Viennoje jau oficialiai paskelbta, jog armijos komandieriai nusprendė aplieisti Serbiją ir Juodkalniją, sutinkant su prezidento Wilsono taikos išlygomis.

ANGLAI PAĖMĖ 9,000 NELAISVIŲ.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on October 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, 25 d. spalio. — Pergalėdami smarkiausių pasipriešinimą, anglų kareiviai, amerikiečiams padedant, šiandien pastūmė savo linijas pirmyn pietuose nuo Valenciennes.

Šią naktį feldmaršalas Haig pranešė, kad jo žmonės dabar jau apėmė 7 mylias Valenciennes-LeQuesnoy gelžkelio nuo LeQuesnoy iki rytinio krašto miestelio Maing, kuris yra talkininkų rankose.

Maršalas Haig taigpi paskelbė, kad seredoj ir vakar minėtame fronte paimta 9,000 vokiečių nelaisvių ir daugiau 150 kanuolių.

Anglai nuolat slenka artyn prie Le Quesnoy, kuri yra vienatinė kiek svarbėsė drūtviatė tarpe jų ir Maubeuge, neskaitant Moroko miesto, kuris dabar sparčiai apsiūčiamas.

Šiandien eidami pirmyn, Haigo kareiviai paėmė Querenaing, vakaruose nuo gelžkelio, ir Sepmeries, rytuose nuo to pat gelžkelio.

Į šiaurįs nuo Valenciennes vokiečiai liko išsluoti iš Buridon.

MILŽINIŠKOS KANUOLĖS DARBUOJASI.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on October 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Toliau pietuose, Amerikos jūrų artileristai įstojo mūšio eilėn, vartodami milžiniškas 16-colines laivų kanuoles. Jie darbuojasi Oise-Serre rajone ir jų darbas yra didelė parama francūzų pėstininkams.

Tos didžiulės kanuolės bombarduoja prieš susinėjusią liniją paejo užpakalę ir naikina reikmenų sandėlius.

Su tų sunkiųjų amerikoniškų kanuolių pagelba, francūzai paėjo pirmyn net iki Villers ir La-Ferte, ir nuolat truškina vokiečių pasipriešinimą toje visoje ankštumoje tarpe Oise ir Serre upių.

Tarpe Crecy ir Martiers francūzai perėjo Serre, o toliau rytuose jie paėmė du kaimus.

AUSTRIJA KRAUSTOSI IŠ SERBIJOS.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on October 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Copenhagen, 25 d. spalio. — Čia ši vakarą gauta žinių, kad Viennoje jau oficialiai paskelbta, jog armijos komandieriai nusprendė aplieisti Serbiją ir Juodkalniją, sutinkant su prezidento Wilsono taikos išlygomis.

Amsterdam, 25 d. spalio. Vokiečiai labai susirūpinę tuomi, kas dedasi Austro-Vengrijoj po gavimo tenai vėliausio prezidento Wilsono atsakymo į Austrijos pasiūlymą taikytis. Vokietijos spauda persergsti Austro-Vengrijos žmones atsiminti tą, kas atsitiko Rusijoj po revoliucijos.

VENGRIJA LIAUSIS KARIAVUS I D. LAPKRIČIO.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on October 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Vengrijos žmonės ir armija jau galutinai susitarė sustabdyti kariavimą 1 diek mėnėtame fronte paimta 9,000 vokiečių nelaisvių ir daugiau 150 kanuolių.

Anglai nuolat slenka artyn prie Le Quesnoy, kuri yra vienatinė kiek svarbėsė drūtviatė tarpe jų ir Maubeuge, neskaitant Moroko miesto, kuris dabar sparčiai apsiūčiamas.

Šiandien eidami pirmyn, Haigo kareiviai paėmė Querenaing, vakaruose nuo gelžkelio, ir Sepmeries, rytuose nuo to pat gelžkelio.

5 New Yorko Rusai Pasmerkti Ilgam Kalėjimui.

5 RUSAI PRIPAŽINTI KALTAIS.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on October 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

New York, 24 d. spalio. — Vakare vakare, 15 minučių po šešių, penki iš šešių teisiamųjų už peržengimą špiegavimui įstatymo rusų pripažinti kaltais. Prisaikintųjų teisėjų nuosprendis buvo apreiktas teisiamiesiems prieš darytų durų, taip kad teismo kambarin buvo įleisti, apart teisiamųjų ir advokatų, tik keli prokuroro draugai ir laikraščių korespondentai.

Vienas teisiamųjų, Gabriel Prober, rastas nekaltu ir liko paliuosotas. Visi kiti kaltinamieji savo prirodymuose liūdiujo, jog Prober visai niekuo neprisdėjo prieš surengimo priešvaldišką atsišaukimą.

Kiti visi teisiamieji rasti kaltais sulgy visų keturių apkaltinimo punktų. Jų vardai yra Hyman Lachowsky, Hyman Rosansky, Mollie Streimer, Jacob Abrams ir Samuel Lippman.

NUTEISTIEJI RUSAI GAVO NUO 3 IKI 20 MĖTŲ KALĖJIMO IR PINIGINĖS BAUSMĖS.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on October 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

New York, 26 d. spalio. — Po visos valandos prakalbos, laike kurios jisai išvadino penkis priešais jį pastatytus darbininkus "kriminalistais", "anarchistais" ir "pavazitais, kurie gyvena išnaudamai tuos, kurie mažiau už juos žino," federalis teisėjas Henry D. Clayton vakar nuteisė tris iš apkaltintųjų peržengime špiegavimo akto rusų ant 20 metų kalėjimą, vieną ant 15 metų ir vieną ant 3-jų metų kalėjimą.

Mollie Streimer, silpna 20 metų dirbtuvės darbininkė, kuri prisipažino padėjusi platinti atsišaukimus su protestu prieš Suvienytų Valstijų kišimosi į Rusiją, liko pasmerkta 15 metų Missouri moterų kalėjimų mieste Jefferson City, Mo., ir užmokėti \$500 baudmės.

Jacob Adams, knygu apdarinėtojų unijos biznio agentas ir buvęs tos unijos prezidentas, kuris atspausdinod minėtus atsišaukimus, liko pasmerkta 20 metų kalėjimą ir užmokėti \$1,000 pinigines baudmės; Hyman Lachowsky, taipgi knygu apdarinėtojas ir to amat unijos narys, kurie padėjo atspausti ir išplatinti, gavo 20 metų tame pačiame kalėjime ir užmokėti \$1,000 bau-

smės; Samuel Lippman, taipgi knygu apdarinėtojas ir unijos narys, kuris parašė angliškajį atsišaukimo tekstą, gavo tą pačią baudmę — 20 metų kalėjimo ir \$1,000 pinigines baudmės; Hyman Rosansky, dirbęs moteriškų kepurinių dirbtuvėj ir narys kepurininkų unijos, gavo tik 3 metus kalėjimo už jo pasitarNAVIMĄ valdžiai papasakojuant apie kitų kaltinamųjų veikimą. Prokuroras prašė paskirt jam mažą baudmę, nes jo pati esanti silpnos sveikatos ir turinti užlaikyt 2 kūdikius.

Pasmerktųjų advokatas Harry Wenberger prašys teismo paleist pasmerktuosius po užstatu, kolei jis paduos prašymą perkelt bylą į augščiaušį teismą.

AUSTRIJOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIS REZIGNAVO.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on October 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Basel, 26 d. spalio. — Iš priežasties skaitingų sukilimų kroatų ir slavų karinemenėje, baronas Burian, Austro-Vengrijos užsienio reikalų ministeris, ir visos Vengrijos kabinetas, su premjeru Wekerle, rezignavo. Imperatorius Karolius priėmė jų rezignacijas ir grafas Julius Andrassy, Vengrijos politiskas veikėjas, liko paskirtas Buriano vietininku.

Vengrijos premjeru paskirtas yra grafas Albert Apponyi ir jam pavesta suorganizuoti naują ministerių kabinetą.

Žemajam Vengrijos parlamento rūme vakar liko paskelbta, kad 79 kroatų kariumenės pulkas sukilo ir užgriebė miestą Fiume. Sukilėliai užmušė tūlą skaitlių kareivių ir sunaikino gelžkelį. Andrassy ir Apponyi tuoj pareikalavo, kad visa ministerija atsistatydintų.

Central News agentura praneša, kad mieste Karlovez (Karlova, Vengrijoj) 2 slavų pulkai sukilo prieš valdžią ir užgrobė į savo rankas miesto kontrolę.

Žemajam Austrijos parlamento rūme neseniai laikytoj konferencijoj, kurioj dalyvavo visų partijų lyderiai, vienas vyriausių čekų vadovų, Stransky, pasakė, jog ateityje visi Austrijos valdžios susinesimai su čecho-slavokų valdžia turi būti vedami tarpininkaujant Paryžiaus organizacijai.

Jisai pasakė, kad čekų atstovai parlamente neskaity save įgaliotais pradėti tarybas su Austrijos valdžia. Sakoma, kad pietinių slavų atstovai irgi tą patį pasakė.

LAIKRAŠČIŲ IR GYVENIMO APŽVALGA

Su kaizeriu tartis negalima.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on October 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Užvestas taikos tarybas reikia skaityti užbaigtomis. Sv. Valstijų prezidentas pa skutinėje savo notoje stačiai pasakė, kad pakol kaizeris randasi ant sosto, patol apie taiką negali būti jokių tarybų. Kaizeris turi pasiduoti. Kada kaizerio nebus ant sosto, tuomet tik galima bus su žmonėmis pradėti tartis apie taiką.

Vadinasi taikos tarybos pertrauktos ir karė turės tęstis toliau.

Vokietija "rengeisi" prie apsigynimo.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on October 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Vokietijos valdžia dar nebuvo gavusi nuo Sv. Valst. prezidento paskutinės notos, todėl kancleris, kalbėdamas reichstago, nieko tikro negalėjo pasakyti apie tolimesnius karinius planus. Vienok jis jau išsireiškė, kad, girdi, jeigu taktikai atsakys tartis apie taiką, jeigu Sv. Valstijų prezidento Wilsono nota bus galutinai atsakyta ir pertraukimas taikos tarybų, tuomet Vokietijai nelieka kito kelio, kaip tik suorganizuoti visas savo įjegas ir pradėti gintis nuo užpuolėlių, norinčių mūsų šalį užgrobt.

Dabar kyla klausimas, ar Vokietijos valdžia pavyks suorganizuoti visas šalies įjegas, kaip kad kancleris plemuoja? Tas priklausys nuo Vokietijos liaudies, kaip jai atsisėd. Čia gali būti dvejai: gali Vokietijoje kilti dar smarkesnis revoliucinis judėjimas ir kaizeris bus nuverstas nuo sosto ir gali atsitikti atbulai — daliai liaudies užsidegti kerštu ir didesniu patriotizmu ir griebtis ginklo — apsigynimo. Vienok mes linkime manyti, kad greičiau ten kils revoliucija ir kaizeris taps nuverstas nuo sosto.

Duoda L. M. P. S. "pamokslą."

"Naujienos" nepatenkinamos L.M.P.S. taktika. Jos ir ten randa bausinį savo prieš — bolševizmą. Ypatį "Naujienas" sujudino II L. M. P. S. suvažiavimas, kurian išnešė rezoliuciją, patariančią Susivienijimo kuopoms nesidėti prie A. L. D. Tarybos. Todėl "Naujienos" duoda Susivienijimui sekama "pamokslą."

Močių progresyviame susivienijime paskutiniu laiku prasidėjo labai aštrių ginčų. Jo organo redakcija užsigeidė duoti susivienijimui "bolševikišką" pakraipą; ir dalis organizacijos narių tam pritarė, o kita ne.

Dabar moters ginčijasi dėl "bolševizmo": spaudoje, kuopų susirinkimuose, konferencijose ir ginčijosi neseniai įvykusiame suvažiavime. Gaila tik tai, kad, kaip kitur, taip ir ši-

toje organizacijoje, didžiama tų ginčų yra tuščių girnų malimas. Tie asmens, kurie daugiausiai mėgsta kalbėti apie bolševikus, paprastai žino apie juos labai mažai.

"Bolševikiškoji" (teisingiaus sakant, bolševikuojančioji) sriovė progresiųjų susivienijime yra skaitlingesnė. Ir nenuostabu: organizacija dar jauna, narių išsilavinimas labai silpnas, vadovės turi mažai prityrimo; griebiasi už to, kas išrodo naujausia ir navatniausia.

"Bet kada organizacijoje per daug ginčų, tai ji nukentia. Moters turėtų tati atminti."

"Naujienos" nesistebi, kad L.M.P.S. platinasi bolševizmo dvasia, nes, girdi, organizacija dar jauna ir narių išsilavinimas labai silpnas.

Mes irgi sakome: nenuostabu, kad L.M.P.S. eina tikru darbininkų keliu, nes jis jaunas ir neužsikrėtęs socialpatriotizmo dvasia.

Lietuva turės net tris vėliavas.

"Lietuvos Atstatymas" išsiuntinėjo savo skaitytojams priedą — paveikslėlį su trimis lietuviškomis vėliavomis. "Lietuvos Tautinė Vėliava" — raudona ir viduryje baltas žirgvaikis; "Lietuvos Valstybinė Vėliava" — trispalvė, susidedanti iš trijų kaspinų: viršutinis geltonas, vidurinis žalias ir apatinis raudonas; "Lietuvos Komercialė Vėliava" — raudonmolio spalvos, viduryje ranka su kardu.

Vadinasi, Lietuvos Atstatymo Bendrovė jau "aprupino" Lietuvą įvairiomis vėliavomis.

Kokią svarbą lošia kapitalistiniams pasaulio kapitalistų spauda galima spręsti kadir iš šio fakto: neseniai Thomas Lloyd pardavė "The London Chronicle" ir gavo už tą pardavinį beveik aštuonis milijonus dolerių. Naujais savininkais Londono Chronicle bus Henry Dalziel ir kompanija. Prie to kompanijos priklausio ir laivų kompanijų magnatas Andrew Wier.

Prie seno savininko Chronicle rėmė Lloyd George ministeriją, o dabar jau atakuoja ją.

Kapitalistų spauda yra vienas iš svarbiausių aktyvų kapitalistinės eksploatacijos sistemų. Ji lošia rolių šmero ir smalos imperializmo vežimui. Kapitalistų spauda yra didžiausias neprietelius darbininkų klesos.

"Naujienos" mėgina užsigtinti nerodžiusius meilių akelių toms humbugiškomis "darbininkų partijoms", kurios įsisteigė Connecticut ir Minesotos valstijose.

Tas straipsnis apie darbo partijas buvo parašytas "Naujienose" nelaiminga, nuilsusia, skerečiojancian ranka. Ar pasmerkė "Naujienos" nors žodeliutapas partijas? Ne. Jos "sukonstatavo" savo faktus

taip, kad pas napatyrusių žmogų lieka aiškus išpūdis, jog tos partijos nėra prastos. Soc. partija nieko bendro su tom partijom neturi. Mūsų partija griežtai smerkė ir smerkia panašias partijas. Tokie yra partijos taktika. Tuo tarpu, "Naujienos" netik nepasėkė mūsų partijos taktiką, bet rado reikalingu prisikabinti prie vadovaujančios partijos sriovės, tuomi duodamos "ekskiuzą" renegatam čekoslavokam. Prieš partiją "Naujienos" mokoje paleist liežuvėli, o prieš tuos čekoslavokus, kurie nuėjo pas Spargo — jos nei žodeliui.

Šita savo nelemta taktika galutinai žudydamas "Naujienų" reputaciją "Naujienų" vedėjas liekasi ištikimas savo pamatiniam principui: įsieškoti priekabių ir negerumų net tokioj vidutiniškai tarptautinėj partijoj, kokia yra Socialistų Partija ir aniuoliškai tylėt prieš atvirus renegatus, siame atsitikime prieš tautiškuosius čekų socialistus.

"Naujienų" straipsny nebuvo nei grūdelio to, ką mes vadiname socialistine pažiūra į panašias darbininkų partijas, ypač čia, Amerikoje. "Naujienom" jau siaura darosi net Soc. Partijoj. Stačiai atsistebėt negalima tuo oportunistiniu protavimu, kuris taip išiskerečiojo "Naujienose."

"Kriksčioniška Lietuva".

Katalikų spauda jau dabar sako, kad Lietuva bus kriksčioniška — laisva. Tautininkai kolkas dar nepasakė, kokia Lietuva bus — ar kriksčioniška, ar laisvamaniška. Jų obalsis: darbuotis išvina su klerikalais dėl "laisvos Lietuvos demokratiskos respublikos." O kad ten klerikalai bus viešpatė, tai nebėda, geriau jiems pakenciamas klerikalizmas, negu socializmas. Geriau šliupui su ober-policmeisteriu Olsausku pasibučiuoti, negu Kapsuką matyti.

Vienok pastaruoju laiku jau ir klerikalų spaudoje iškilo vaidų dėl šliupo. "Draugas" atžagareiviškiasias klerikalų laikraštis, labai smarkiai užsiuolė ant klerikalų šulų, kad jie bendrai veikia su šliupu. "Darbininkas" ir "Garsas" užtaria už savuosius, nors abudu smerkia šliupą ir tvirtina, kad tautininkai neturėje geresnjo žmogaus paskirti savo atstovui. Ir štai, "Darbininkas", vesdamas polemiką su "Draugu", sako:

"Kaip sunkus yra kelias, vedantis į laisvą kriksčionišką Lietuvą, tą labai dažnai gauname patirti. Tie, kurie su atsidėjimu ir pasišventimu dirba sudarymui ir stipriam suorganizavimui katalikų visuomenės, to tikrojo mūsų tautos branduolio — gauna kartkartėmis patirti skaudžių smūgių — ne tiek gal iš idėjinį savo priešininkų, kiek iš savo, rodos, žmonių. Nuo priešininko smūgiai yra laukiami. Prie jų prisruošama išanksto, žinoma, kaip apsiginti. Gi kad savas brolis, egoizmo perviršiu sergantis, ima savo ligą manifestuoti,

kada jisai it tas nelabas rėksnys kūdikis tms klykti ir dauzyties — tada nors ir už galvos tverkis. Sudrums jisai tavo ramybę ir neleis darbo dirbti: privers tupčioti apie rėksnį ir spēlioti veltui, kokios yra tuo momentu rėksniu užgaidos."

Matomai klerikalai jaučiasi pasikinkę tautininkus ir drąsiai sako, kad ant jų važiuoja į "laisvą kriksčionišką Lietuvą", tik čia nelpasis "Draugas" po kojų pradeda painiotis. Mat, "Draugas" atvirai reikalauja, kad katalikiška "visuomenė" apsdirbtų su tokiais ponais, kaip kad šliupas ir net tais klerikalų šulais, kurie su juomi drįsta bendrai veikti.

Bet kasžin, ką pasakys Lietuvos gyventojai? Ar jie pavelsį mūsų klerikalams laisvai ir kriksčioniškai gspadoriauti? Apie tai turėtų klerikalai ir tautininkai truputį pagalvoti.

Lietuvos apsisprendimas.

Mūsų tautininkai šaukia, kad jie "kovoja" už Lietuvą — demokratišką respubliką. Mes, Amerikos socialistai, sakome, kad Lietuvos gyventojai patys privalo nuspręsti, kokios jie Lietuvos nori. Šis klausimas Lietuvos gyventojų, o ne mūsų, Amerikoje gyvenančių lietuvių. Mes, Amerikoje sėdėdami, negalime Lietuvai konstituciją rašyti, mes tik galime išreikšti savo nuomonę, bet ne daugiau.

Kada mes taip pasakome, tai tautininkai ir klerikalai numoms prikašioja, kad mes nemirime laisvos Lietuvos ir tam panašiai. Štai "Vien. Lietuvvinkų", kritikuodama tokius mūsų išsireikšimus, tvirtina, būk Lietuvos gyventojai jau apsisprendę, jau nubalsavę, kad Lietuva būtų tokia, kokios jie reikalauja. Ir ar žinote, ką "Vien. Lietuvvinkų" vadina Lietuvos visuomene? Nagi vilniškė taryba. Girdi, taryba savo suvažiavimuose jau nutarė, kad Lietuva turi būt demokratiška respublika.

Bet mes čia norėtume "Vien. Lietuvvinkų" paklausti, kas tos tarybos atstovai isrinkti, ar visuomenė, ar junkeriai nuskyrė? Kada Lietuvos visuomenės buvo suvažiavimas?

Mes žinome, kad vilniškė taryba, tai ne visuomenės taryba, bet susispietęs būrelis klerikalų, tautininkų ir prie jų keli prisiliję buvsieji socialistai. Tų trijų sriovių "lyderiai" negali atstovauti Lietuvos visuomenės, nes ta visuomenė jų nerinko ir nedavė teisės jos vardu kalbėti.

Štai kodėl mes sakėme ir sakome, kad Lietuvos visuomenė pati turi nuspręsti, kokios Lietuvos ji nori.

Dešinieji socialistai visą laiką šaukė, kad reikia ginti tėvyne nuo svetimųjų įsiveržimo. Žodis "įsiveržimas", kaip magnitas užburdavo juos ir prirakindavo prie nacionalinės buržuazijos. Sykiu su ja jie gindavo tėvyne nuo įsiveržimo.

Bet dabar socialpatriotinė Amerikos "socialdemok-

ratų liiga," kaip praneša N. Y. Tribune, gavo iš Rusijos pranešimą, po kuriuo pasirašo menševikų vadas Maslovas ir tame pranešime karštai maldaujama, kad Amerikos kariumenė ateitų į Rusiją ir išgelbėtų ją.

Tos rūšies įsiveržimą ponai menševikai visa širdžia remia. Neturėdami namieje spēkos jie laukia pagalbos iš kitur.

Kapitalistų spauda.

Savaistraštis "Nation" paskelbė idomų faktų apie pasilaikymą stambiųjų kapitalistinių laikraščių, išeinančių New Yorke. Pasirodo, kad veik jų visų cirkuliacija puola gana smarkiai.

N. Y. Tribune, extra patriotų laikraštis, nepermalaujamas socialistų ēdikas, išsiplatina dabar tik skaičiuje 89,000 egzempliurių. Palyginus su pereinais metais, laikraščio cirkuliacija nupuolė ant 11,000. Pasirodo, kad džingoištiški šauksmai neranda taip plataus atgarsio, kaip tūliem gali rodyties.

Sumažėjo cirkuliacija ir New Yorke World'o net ant 61,000 egzempliurių kasdien. Išdalies, žinoma, tai įvyko dėl to, kad pavienio num. kaina jau nebe centas, o du.

Nepaprastai sumuko išsiplatinimas Hearsto geltonlapio "Journal". Seniau jo kasdien išsiplindavo 808,000 kopijų, o dabar tik 657,912 kopijų. "Herald" skaitytojų skaičius nupuolė nuo 130,000 kopijų iki 108,000. Nupuolė skaičius skaitytojų ir dėl New Yorke "Sun", lygiai vakarinės, lygiai rytinės laidos.

Tiktai du laikraščiai šiek tiek laimėjo cirkuliacijoj — Evening Post ir Times.

Prūsijos socialistai siūncia pasveikinimą Rusijos Sovietų valdžiai.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on October 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam. — Solingene, Reino provincijoj, įvyko neprigulmingųjų socialistų susirinkimas tuo tikslu, kad pasveikintų d. W. Dittmaną, reichstago atstovą, kurį tikėkų paleido iš kalėjimo. (Jisai buvo pasmerktas už kurtymą prie "įdavystės"). Tame susirinkime priimta rezoliucijos, reikalaujančios paliuosavimo Karoliaus Liebknechto ir visuotinos amnistijos. Susirinkimas taip-pat stoji už tai, kad Vokietija būtų apskelbta socialistine respublika. Apie tai praneša "Frankfurter Zeitung."

Mitinge dalyvavo keliolika tūkstančių neprigulmingųjų socialistų. Jie pasitiep pasveikinimą Rusijos Sovietų valdžiai.

Garbinimas ir tikėjimas į taip vadinamas relikvijas, kurios, daugiausiai, susideda iš senų, ankstybuose amžiuose mirusių žmonių, kaukų, dantų arba plaukų, yra viena ankstybiausių ir kvailiausių klaidų, kokias randme popiežių sistemoje įkūnytas.

Dowling.

APIE "DOLERINI" ARGUMENTĄ IR KĄ KITĄ.

Smokizmą mūsų laikraštijon įvedė ponai iš "Naujienų". Jie uoliai daboja tas tradicijas ir rūpinasi, kad niekas nepaveržtų iš jų smokizmo liauru.

Smoko ypatybė šiandien rašyt vienaip, o ryt kitaip. "Naujienos" tuo žongliravimu pilniausia persiēmė.

Pereitais metais Naujienų šmokai pyko ant "Kovos", kad šis pakišo bizniškus išrovavimus, tveriant "darbininkų" tarybą. "Naujienos" piktinosi tuomet doleriniu argumentu, kuomet tas dolerinis argumentas panaudojamas prieš p. Grigaitį.

Grigaitis, matote, virš dolerių stovi. Jisai vaduojasi tik dangiško idealizmo išrovavimais.

Bet dabar tą patį dolerini argumentą "Naujienos" panaudoja prieš "Laisvę" ir tai daro kuošlykščiausiu būdu. Žinoma, "Laisvei" tai ne užkens, bet tik parodo, su kuo mes turim reikalą. Pereitais metais dolerinis argumentas buvo blogas, nes jis ējo prieš Grigaitį; šimmet dolerinis argumentas yra geras, nes jis panaudojamas prieš Grigaičio oponentus.

Ar galima rasti didesnę smokizmą, didesnę laikraštinio kailio mainymą? O jis betgi charakteringas dėl visos "Naujienų" pakraipos. Pereitais metais jos galvą guldė už St. Luiso rezoliuciją, šimmet per devynias varnas nuėjo tos rezoliucijos. Užpereitais metais L.S.S. suvažiavime "Naujienų" vadai balsavo už rezoliuciją, smerkiančią imperialistines kares, gi dabar pliauskia visai ką kitą, atradami juse net demokratijas.

Tai vis ta pati nuosekliai išlaikyta politinio smokizmo linija. Šiandien vienaip, ryt kitaip. O betgi, kaip jos pyktų, jeigu jom kas primintų apie dolerį.

"Naujienos", žinoma, baisiai nekenčia koviečių. Net pereinų metų pabaigoje, kada "Kovą" ištiko tokia nelaimė, kad, rodosi, kiekvienas jai turėjo pritart, nors ir būdamas jos politinių oponentu, mes žinom, ką užgiedoj "N-nos". Tas padodo, iki kokio kerštingumo laipsnio gali daeit smokizmas. Bet dabar "Naujienoms" būtų begalo "vygadna" supjudint laisviečius su nekuriomis koviečiais. Štai kodėl jos ir atgaivino dolerini argumentą. "Naujienos" bizniškai aprokuoja, kad yra dar tokių žmonių, kuriuos galima itikint doleriniu argumentu. Mat, tokis argumentas nereikalauja nei protavimo, nei nagrynėjimo. Sušukai "doleris" ir viskas išaiškinta. Tokį argumentą supras ir menkiausiai protaujantis žmogus. Ir štai, "Naujienos" nori paspekuluoti tuo argumentu, mislydamos savo dvasioj: o gal pasiseks ką nors iš sąjungiečių užsiundynt ant "Laisvės".

Žinoma, tas jų politinio biznio "skyimas" vėjas nuiliais kairieji (koviečiai ir laisviečiai) vis labiau ir labiau buria vienybėn savo spēkas. Maži skirtumėliai

vis labiau nyksta. Visus juos jungia tarptautinumo pamatas ir bendra kova su tarptautinumo išdavikais, besikrapštančiais įvairiuose tautiniuose užpečkuiuose. Pati gyvenimo būtenybė versta verčia solidarinti kairiųjų eiles, nes ant kairiųjų socialistų pečių šiandien guli ir Sąjunga ir Moterų Prog. Sus. ir L.D.L.D. Tam didžiam darbu vartyti reikia įtempti visas kairiasias spēkas, nes juk mes neisim prakšyti talkos pas vakarykščius šeidemanukus, šiandieniuose spargiukuose arba japoniškus demokratius!

Taigi, padaryti sumišimą kairiųjų eilėse jom nepasitiks, nors jos ir dar taip demagogiškus argumentus pradėtų vartot. Kada atgims "Kova", ji tik sustiprins kairiųjų eiles ir tvirtai galima tikėti, kad jau "Kova" negrąjins ant socialpatriotinių stygų. Gi "Laisvė" irgi laikysis nuosekliai darbinikiškos pozicijos, kokios ji visuomet laikėsi. Nuo pat karės pradžios "Laisvė" pati pirmutinė pradėjo kovą su socialpatriotais, su scheidemanukais ir plechanovais, kurie rėmė žudynes. "Laisvė" ir šiandien tą kovą veda. Mes kaip buvom, taip ir esam šalininkai chiegičios rezoliucijos, priimtos L. S. S. suvažiavime; mes kaip stovėjom, taip ir stovim tais pačiais Soc. Party pamatais lygiai pernai, lygiai šimmet; mes kaip pernai, taip ir šimmet stojam už principą: "visa valdžia Rusijoje sovietam. Kaip mes pereiniais metais neklauptim prieš menševikų išmintį, kurie paļydėjo savo įtekmę ir šlovę, taip mes neklauptim prieš tuos jagamasčius ir šiandien. Žodžiu tariant, kuo mes buvom, tuo mes esam ir tuo mes būsim.

Su "N-nom" mes griežtai atsaisakom eiti išvien! Su žmonėm, kurie kasdien spjaudo ant socialistinių principų, kurie teikia pagalbą ir komfortą mūsų klesniam nevydonam, kurie šūnis karia ant vadovaujančios Rusų revoliucijos sriovės, kurie net Čaikovskio valdžią ir jos rėmėjus pripažįsta saugotojais revoliucijos laimėjimų — su tais šmokais šlykštus būtų eiti išvien. Kol jie buvo žmoniškesni, kol jie nebuvo atmetę St. Louis'o pamatus — tol mes žmoniškai su jais sugyvenome. Dabar negalima.

Apie santikų švelninimą su "Naujienomis" negali būti nei kalbos. Jeigu jos ir bandytų nustraksėti nuo socialpatriotizmo į vidurį (lygir mėgina šiūomi laiku), tai kas gi jom patikės! Tas kas per šiuos mėnesius parašyta plunksna ir kirviu negalima iškirsti.

"Naujienų" giesmė, kaipo politinio lietuvių soc. organo, jau atgiedota. Tai rodo ir ta begalinė neapykanta, kuri veik iš kiekvienos eilutės veržiasi. Kur tik nučiumpa kokį argumentą — vis prieš kairiuosius. Pa-

mokinančių ir tarptautinių straipsnių veik visiškai nėra. Dalykai daėjo prie to, kad ir "darbininkų" taryba pradeda irti. Nuo jos atsime meta net tie, kurie darė ką tik galėjo, kad galima būtų bendrai veikti. Iš tarybos bėga žmonės, kurie per ilgus metus buvo "Naujienu" draugai. Net draugai bėga!

B-šius.

Siųskit Socialistus į Kongresą.

Tai svariausia jūsų pareiga.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on October 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Ar jūs suprantate, kad karė padarė didžiausias permainas visame pasaulyje? Kad visokis žmogiškas veikimas tapo paliestas pačioje gyviausioje vietoje? Ar suprantate, kad draugijos papročiai ir daugelio gentkarčių elgimosi liko radikaliai perkeisti? Kad ekonominės ir industrialės aplinkybės liko revoliucionizuotos?

Ar tas viskas dar tik pradžia. Karė, nepaisant jos priežasčių, priedė prie kuotoliausiai siekiančių pasekmių. Ar tos pasekmės atneš jums gerovę, ar didesnę nelaimę, tas pilnai priklausys nuo jūsų susipratimo ir aiškaus visuomeniškų reikalų supratimo ir nuo jūsų tolesnių pasielių.

Yra begalo svarbu, kad jūs pilnai suprastumet ir permantumet savo politinius interesus ir kad kuovergingiausiai darbuotumetėsi savo ekonominėje sferoje. Kitais žodžiais sakant, kaip Kitais žodžiais sakant, mislyk, dirbk ir balsuok vien taip, kaip reikalauja tavo paties politiniai reikalai; — mislyk stengkis ir kovok, kad užtikrinti savo ekonominį padėjimą.

Kad tą viską pilnai atlikt, yra būtina reikalinga, kad jūs išrinktumet socialistus atstovais į kongresą.

Visi ženklai rodo, kad didžioji karė turės greitai pasibaigti. Į keletą mėnesių — daugiausiai, — o gal ir į keletą savaičių visus veikimas gali užsibaigti. Tuomet iškilis didžiausios problemos, kurias reikės pasitikt ir išrišti, tokios problemos, kokios niekuomet iki šiol nebuvo apsunkinusios žmonių protų nei dvasios.

Sekantis kongresas — ir visi kiti viso pasaulio kongresai ir parlamentai — turės reikalą su begalo opią situacija, su kriziu, kuriam lygaus žmonijos istorijoj dar niekuomet nebuvo.

Kas jūs atstovaus? Ar galės jus tinkamai atstovauti ir anrupinti tie respublikonai ar demokratai kongresmanai, kurie vis dar persiėmę veik šimtas metų atgal atgyvenusiomis, mirsiomis politinėmis idejomis? Tie žmonės, kurie neturi jokio supratimo apie tą naują pasaulinę "spėką", industrialę demokratiją ir jos milžiniškas problemas? Ar galės tie supelėję politinio kapinyno dabotojai darbuotis tokiam

pasauly, kuris reikalauja naujų minčių, naujų veikimo būdų, kad tinkamai pasitikt naujas aplinkybes? I šiuos klausimus galima duot tik vieną atsakymą. Ne, jie negalės! Gi net jei jie ir galėtų tai padaryti, tai plėšrioji stambioji vertelgystė, kuri savinasi jų partijas, niekuomet neleis jiems to padaryt.

Susipratę Europos darbininkai jau dabar rengiasi paimt į savo rankas savo šalių valdžios kontrolę, — kad išgelbėjus nuo pražūties kruvinas draugijos liekanas, kurias paliko kapitalizmo pasaulis. Vien tik Europos darbininkai gali išgelbėti tą sauszemį nuo pražūties. Vien tik Amerikos darbininkai gali išgelbėti savo šalį iš prisartinancio ekonominio chaoso nagų. Vien tik pasaulio darbininkai gali išgelbėti pasaulį žmonijai.

Prisidėkite prie šito didelio darbo. Pradėkite tą darbą namie. Socialistai kongrese bus taip-pat reikalingi ir turės tokią-pat svarbą, kaip ir socialistai visuose Europos parlamentuose.

Kada 5,000,000 ar daugiau žmonių bus paleisti iš militarės tarnystos; kada milijonai vyrų ir moterų bus atleisti iš karinės industrijų; kada visi tie milijonai vyrų ir moterų godžiai jieškos ir varžysis darbais, ką jūs tuomet norėsite turēt sa vo atstovais kongrese?

Ar jūs pilnai esate užga-nėdinti tuo demokratų ir res publikonų nepaisymu su kokiū jie praėjusių bedarbių laikais į jus atsinešė? Jie ir dabar laikosi tų pačių pavžvalgų link to dalyko, kaip kad praecityje laikėsi, kas reiškia, kad jūs ir jūs vaikai turės badauti, jeigu jūs vėl ant jų atsidėsite.

Nejaugį jūs vis dar nesuprantate viso socialistų programo kultumo, kuris užtikrina darbą visiems norintiems dirbti? Tą galima lengvai padaryti sutrumpinant darbo dienos valandas; paimant ir pavadant visuomenės nuosavybėn visas stambiasias pramonės šakas — gelžkelius, laivus, telegrafus ir telefonus, kasyklas, kerosino šaltinius, geležies ir plieno liejyklas ir t.p., ir abelnai visus gamtos turtus ir pavedus jų naudojimą tikrai demokratiškai kontrolei; ir, galop, gaminant visus produktus vien žmonių naudojimui, o ne stambųjų piniguočių pelnui.

Vien tik šitokia veikimo metoda vaduodamiesi gali šios šalies darbininkai išsi-gelbėti nuo ekonominio krizio, kuris jiems grėšia laike ateinančių dviejų metų. Gi minėta veikimo metoda yra tai svarbiausia socialistų programo dalis.

Toliaus, socialistai kongresmanai darbuosis kad įvykinti tokią taiką, kuri vims šalių žmonėms būtų nau-dinga ir kad visų šalių darbininkai galėtų gyventi ir būti neprigulmingais.

Kapitalistiskias kongresas, vistiek kurią partiją jis ne-atstovautų, stengsis padaryt tokią taiką, kuri tiks stambųjų piniguočių ir biznierių reikalams.

Jūs turite pasirinkt vie-

DIRBAU IR DIRBSIU.

(Skiriu pailsuotiemis Sibiro kalnams).

Aš dirbau per amžių, iš dienos į dieną
Triūsiau, kad pasaulį padėjus papuošti.
Aukavau aš visą savo jauną spėką,
Kad ateitį žmonijai giedresnę priuuošti.

Aš dirbau ir viltis mane vis skatino;
"O dirbkie, vargdienai, kol spėka dar jauna.
Padirbsi dar dieną, padirbsi dar kitą,
Žiūrėk jau dienužė giedresnė prašvinta.

Nenustokie veikę, nors jauti sunkumą,
Nors pailsio trokšti ir saldaus ramumo;
Tu veiki ir dirbki, kol jauna dar spėka,
Kol širdis tavoji krūtinėj dar plaka.

Nuneški tu šviesą į tamsiąją minią;
Sutrūks greit vergijos spėka geležinė,
Žmonija greit saldžia liuosybe kvėpuos,
Išnaudot save jau niekam nebuos."

Aš dirbau per amžių dėl labo vargdienių,
Kad juos laimingesniais kada pamatyti,
Kad jų krūtinėj linksmumą atnešti;
Rasotą blakstieną kad jų nudžovinti.

Bet manęs vargdieniai suprast nemokėjo:
Mane jie už priešą palaikė kenksmingą,
Geležiniais pančiais man rankas apkalo,
Kalėjime tamsiame mane užrakino.

Bet laikas vis bėgo, atnešdamas šviesą;
Vergijos jau minios pradėjo protau;
Kalėjimo duris man jie vėl atrakino
Ir mano pūslėtą jie ranką jau spaudžia.

Aš dirbau per amžių dėl labo vargdienių
Ir vėliai aš dirbsiu dėl jų naudos,
Kol plaks dar širdis manoj krūtinėj,
Kol spėkos mano jau visai neteks jiegos.

Keršto širdis.

na iš dviejų — žmonių arba kapitalą.

Jeigu jums rūpi apsaugoti jūsų pačių ir visų Amerikos darbininkų ateitį, tai rinkite socialistus į kongresą — balsuokite išvien už visus socialistų kandidatus.

Wm. J. Fielding.

AR SAVO VIETOSE SEDI UNIJŲ KUOPŲ VIRŠININKAI?

Keisčiausiai išrodo tas, kad žmonės vadina save laisvais, o negali atskirti vergijos. Ir gėda tokiems žmonėms ir reikia iš jų pasijuokti.

I Minersvillės angliakasių unijos skyrių kunigas Kemešis atsiumėt laišką maldaudamas aukų parėmimui švento Kazimiero klostoriaus, kuriame užlaikomos lietuvės mergos. Kuopos viršininkas, kurio pareiga buvo paaiškinti nariams, kokią naudą visuomenė, ypač darbininkai turi iš to klostoriaus, ką gerą darbininkams teikia tos užlaikomos mergos ir kas privalo tuštinti kišenius jų užlaikymui, tai ve kaip paaiškino:

"Mūsų skyrius (lokalis) aukavo darbininkų reikalų apgynimui, tai dabar turime aukauti ir Kemešio davatų reikalams, tuomet atsilyginsime."

Dabar kyla klausimas, su kuo kuopos viršininkas mano atsilyginti, agituodamas aukauti davatų užlaikymui? Juk darbininkų reikalai labai toli skiriasi nuo davatų reikalų ir jokių būdu mes tų reikalų negalime sulvginti su darbininkų reikalais.

Ir turėk tu man tiek pro-

to taip "moksliskai" išaiškinti ir surasti lygibę tarp darbininkų ir davatų reikalų!

Vyra, daugiau studijuokite savo klesos reikalus, jeigu norite būti darbininkų vadovais. Darbininkai ir taip iš visų pusių klaidinami, tai nors jūs, meldžiamieji, jų neklaidinkite.

Angliakasis.

ZIGZAGAI

J. P. R., "Naujiuose" pastabų rašytojas, gudresnis ir už buvusį Saliamoną. Tik jūs įsivaizdinkite, jis nori, kad "Laisvės" Kooperacija, bepadavinėdama savo šėrus, iš surinktos sumos dalį pinigų skirtų "Naujienuoms" ir "Keleiviui."

Ar galima menševikų abazde surasti "gudresnį" sutvėrimą? Aš manau, kad ne, nes visi "gudruoliai" susipietę apie "Naujienuos" ir vieni rašo editorialus, kiti pastabas, tretii korespondencijas ir t. t.

"Naujienuose" tūlas Laisvės Mylėtojas karčiai nusiskundžia, kad "Laisvė" nuskrizdus "Naujienuos" ir "Keleivi", nes perspausdinus iš tų laikraščių "mėsos karalių" apgarsinimą.

Man rodosi, čia "Laisvė" tiems laikraščiams padarė didelę skriaudą, todėl aš pakalau atsisteisti: "Naujienuos" ir "Keleivis" lai perspausdina iš "Laisvės" straipsni, tilpusį apie tą apgarsinimą ir "mėsos karalių" darbė-

(Tąsa ant 4-to pusl)

Pirmasis Lietuvių Moterų Suvažiavimas Kaune.

V. Kapsukas.

(Tąsa).

"Gelbėkite, poniulės!"

"Gelbėkite, poniulės!" — toks šauksmas išsiveržė iš darbininkų krūtinės pirmame lietuvų moterų suvažiavime (Kaune). Daugiausia ten buvo tų "poniulių". Daugelis jų gražiai kalbėjo, ir kai kurioms buvusioms ten darbininkėms pasirodė, jog tai tikros jų užtartytos ten susirinkusios.

"—Gelbėkite, poniulės!" — pasigirdo balsas iš darbininkės lūpų, o jos išblyškę, be laiko pageltę ir susirūskę šis veidas šauktė šaukė į susirinkusius apie nepakeliamą vargą ir kasdienį lydėdžiai neapsakomą širdgėlą.

— Meldžiu, gelbėkite! Mirštu badu su kūdikiais. Vyras viską prageria. Negana pinigų, kiek uždirbu, bet ir geresnius skurlius. Pagalves išneša karčiamon. Prageria. Viena pati tiek uždirbti negaliu, kad prasmaitinčiau. Vaikai, o vyras negana ką prageria visa, — da parėjęs muša, sveikatą atima... Šunies vietoje laiko... Esu pikčiau gyvulio stumdama, nei kur apgyrimo rasti...

"Tos moteries darbininkės kalbą nutraukė pasikugėdžiojimas, ir jos paveiklas susmenga minioje.

"Ją pakeičia kita, maždaug tokios-pat išvaizdos, ir piešia toliau pirmosios padėjimą:

— Girtas, kaip žvėris, namo parėjęs mušė, tas kė pavėči! Į trečią dieną gimė vaikas: nei šioks, nei toks, ne žmogaus pavidalą panašus. Sumuštą, sudarkytą. Pačiai nei daktaro, nei kokios pagalbos iš niekur... nei kaltininko, jo žvėriškume su laikymo... nors pasikark besirgdama, bекentėdama... O vis iš vyrų rankų... Šaukiamės prie jų, poniulės. Gelbėkite! Užstokite! Padėkite teisybę rasti!

"...Išblyškusi, iš sumišimo drebanti tarnaitė kalbą į miniją:

—Tarnavau — alsus, vos girdimas balsas plaukia per salę — ir ponas viską sudė... Ir gerą vardą... ir sveikatą... Įstumė į amžina vargą...

"Tą amžiną vargą" toliau piešia susirinkimui ašaros, kaip pupos, riedančios rūščia ir rami sriove iš nuskrizdusios tarnaitės akių. Arčiau stovintieji ima nebe pastovinčią, iš, neišsakomo susijudinimo svyruojančią mergelę į glėbį ir sodina. Jos pabalusios lūpos vos girdžia mu balsu šnabžda: "Daugiau negaliu kalbėti — širdis per daug sopsa..."

Taip rašo Kauno suvažiavimo pirmininkė G. Petkevičaitė savo knygelėj "Apie moterų klausimą", išleistoje 1910 m. Ir toliau ji sako: "Ant... "poniulių" sielų darbininkų ir tarnaičių pasiskundimas nukrito, it degantieji angliai. Gyvenimo baisi bedugnė tarsi po pat-

jų kojomis prasivėrė." Atsidiariusius tuomet tų "poniulių" akis ir jos nebegalinčios daugiau ramiai miegoti.

Kaip tos "poniulės" gelbėjo?

"Bet štai jau praėjo nuo to suvažiavimo 6 metai — ką tos "poniulės" padarė per tą laiką moterų padėjimui pagerinti? Ar bent rūpinosi jos jų likimu? ar švietė jas, mokino, lavino, stengėsi pakelt jų darbo mokestį ir darbdieną sutrumpint?"

Tokį klausimą pastatė 1914 m. kovo mėnesį ėjusis iš Rygos Lietuvos darbininkų savaitraštis "Vilnis" ir atsakė:

"Ne, tai visiškai bereikalingas joms daiktas. Seniai jau praskambėjo jų ausyse iš gilumos širdies išsiveržusis šauksmas: "poniulės, gelbėkite!" — ir jos po senovės miega." "Miega" ir "miegos", nes joms tiek-pat rūpi tų tarnaičių, darbininkų ir darbininkų moterų padėjimas, kaip ir jų vyrams ir broliams. Lietuvoj jos da nepriauogo dargi ligi to, kad sau lygių teisių su vyrais reikalautų, o ką jau bekalbėt apie rūpinimąsi darbininkėmis. Pirmiausia jos pačios turėtų pakelt savo tarnaičių darbo mokestį ir sutrumpinti darbo dieną, apsaugot jas nuo savo vyrų ir vaikų, nebelojot jų taip, kaip daugelis dabar lojoja, nebeverst būdėt iki vėly išnaktų, gulimuosius kamburius įtaisyt, bet tai juk per tų "poniulių" kišenę suduoda, — kaip jos apie tai bekalbės?

Ir netik darbininkų reikalais visiškai nesirūpino ir negalėjo rūpintis tos "poniulės" — nesirūpino taip-pat kitų vargingesnių moterų padėjimu — valstiečių ir miestiečių. Dėl to skundžiasi 1911 m. "Liet. Žinių" No. 49 ta pati G. P., kuri neseniai da buvo rašiusi, kad darbininkų ir tarnaičių skundai atidarė "poniulėms" akis ir jos nebegalinčios daugiau ramiai miegot.

1911 m. pradžioj "Liet. Ūkininkas" pradėjo leisti lietuvių smulkiosios buržuazijos moterims pavestą priedą "Žibutė", ir jau balandžio 30 d. G. P. skundžiasi, kad iš "inteligentių" pusės jokios paramos nėsą. Užtat "vos-ne-vos paklibinus šitą klausimą, būriai sodiečių moterų, tarsi suelektrizuotos, pasikėlė tą klausimą gvildinti, jas varžančius pančius purtyti, iš širdies gilumos plaukiančiais žodžiais guostis ir jėskoti išsiliuosavimo takų... Vietoje inteligentių balsų skrydo ir plaukė į redakciją sodiečių merginų ir sodiečių jaunų vurių balsai."

(Toliaus bus).

Pirm, negu su biblijos pagelba galima ką-nors prirodyt, reikia prirodyt, kad pati biblija yra teisinga.

Ar turi tą naują knygą apie lytišką gyvenimą?

Jeigu neturi, tai pasiskubink gauti, nes knyga gali greit išsibaigt. Apie tos knygos naudingsumą paklausk tų, kurie jau ją turi.

Patarmės Merginoms apie Lyties Dalykus.

Parašyta žinomos lytiškų dalykų aiškintojos ponios M. H. SANGER. Ta knyga reikalinga visiems: merginoms, moterims ir vyrams. Jų aprašoma lytiškų organų išsivystimas, jų veikimė ir svarbė visame moteris ir vyro gyvenime; apvaisinimas; vaisiaus augimas; nėštumo higiena; motinystė ir jos higiena. Taipgi aprašoma lytiškios ligos, savizagystė ir daug kitų įdomių dalykų. Knyga turi 120 pusl. ir papuošta paveislais, kurie palengvina aprašomus dalykus suprasti. Kaina tik 50c.

Ar verta būti teisingu?

Visada yra žmonių, kurie stengiasi dorai ir teisingai gyventi, bet koki je gauna už tai atlyginimą ir koks jų likimas, — parodo vieno tokio žmogaus istorija. Jo gyvenimas taip užimantis, jog skatosti, kaip gražiausia pasaka. Tos knygos vardas.

Kovotojas už Teisybę.

Jeronimas Savanorolla. Kas nori žinoti apie teisingo žmogaus vargus senovėje ir apie dvasiškios darbus, tam ši knygelė būtinai reikalinga. Kaina tik 25c.

Pasaulių Ratas.

Tai yra puikus ir labai įdomus aprašymas pasaulio planetų, kurios keliauja po plačią erdvę. Kaina 25c.

Kerštinga Meilė.

Labai puikus sceniškas veikėlis ir lengvas sulošti. Kaina 10c.

Mrs. F. STROPUS

Reikalaujami knygu, pinigų siųskite Money Orderu arba įdeje į laisną. Stampų neprisimi.
Mrs. F. STROPUS
6 Loring Street, So. Boston, Mass.

Severos Gyduotes, užlaiko seimynos sveikata.

Strėny Skaudėjimas.

Kuomet užėina strėny skaudėjimas tai tartum viskas prie jo prisideda. Skaudėjimas darosi nepakenčiamu, inkstai nukentė, šlapimas sutirštėja ir jame yra nuosėdų. Ar reikalauti gero vaisto ir negali jį surasti? Neįsišakok jo įgiu. Bandyk

Severa's Kidney and Liver Remedy

(Severos Gyduolų nuo Inkstų ir Kepenų). Jis yra labai geras nuo dažno ir skausmingo šlapimo varymo ir vaikams nuo pralapsimo lovos. Jis yra geras nuo geltigės, išvairnės atsidarūj rugštumų, sumadina tyrimą kojų ir pralina skaudėjimą iš strėny. Pamigink. Jis yra padavinėjimas aptiekose visur. Kaina 76c ir \$1.26.

W. F. SEVERA CO.,
CEDAR RAPIDS, IOWA

LIETUVIŲ MUZIKOS KONSERVATORIJA

769 Broadway, So. Boston, Mass. Vedama komp. MIKO PETRAUSKO, nuo 15 d. rugsėjo, reikalau-na dviejų šimty mokinių, abiejų lyčių. Didelis mokinių skaitlius reikalingas tam, kad prasliavusieji muzikai, sugrižė Lietuvoj, ar čia Amerikoje, galėtų pasekmingiau dirbt muzikos ir dailės srityje spartesniau pakiltimui abelnojo MENO. Už mokslą mokestis nebus kelama.

Eina du sykiai savitai: Utarnin-
ka ir Pėnnyoms, 455 Grand St.,
Brooklyn, N. Y. Leidžia Lietuvių Ko-
operatyvūs Bendrovė.
"LAISVĖ"
Prenumerata metams: Amerikoje ir
užrubežiuose — \$3.50; pusel metų
Amerikoje ir užrubežiuose — \$1.75.
Telephone Stagg 3878.
"Entered as second class matter
March 11, 1914, at the Post Office
at Brooklyn, N. Y. under the Act of
March 3, 1879.

ZIGZAGAI (Tęsa nuo 3-čio pusl.)

Hus, tuomet nebus ir skriaudo.
—:—
Kaip sau norite, bet mūsų tautininkai "tvirti" pažiūrose ir ant kompromisų neina. Jų atstovas Šliupas sykį pasakė, kad Lietuvoje socialistams vietos nebus ir dabar tos pozicijos laikosi. Bet jeigu, išgelbėk Jupiteri, socialistai Lietuvoje susivytų sau lizdelį, tuomet Šliupas sako: "Man Lietuvoje vietos nėra!"
—:—
Vadinasi, ant kompromisų neina.

—:—
"Lietuvos Atstatymas" sako: "Šitoks "Dirvos" gražas paakinimas turėtų pasiekti kuoplačiausią visuomenę."
—:—
Taip, tai taip, bet visa bėda tame, kad pati "Dirva" negali pasiekti plačios visuomenės, o jau apie "paakinimą" ir kalbos negali būti.

Trio.
—:—
Kaip didelė yra dabartinė Rusija? Spėjiko, turbūt, neatsiras. Rusija yra didesnė nei už visą žemės kamuolį. Tik pamislykkit, Leninas su Trockiu jau antras metas, kaip bėga užrubežin ir da vis tebėra Rusijoje.
—:—
Tai matote, kiek laiko ima tik iki rubežiaus davytuot.

Neseniai mūsų "Naujienos" sakė, kad Leninas važinėja geriausiais laivais po Rusiją ir su laivu manas bėgti užsienį. Bet štai jos protingai pastebėjo, kad visgi netiki j tokį bėgimą.
—:—
Vadinasi Monsieur Kl. Jurgelionis kad ir moka rašyti, bet kriaučių redaktorium būti negali.

Look out, "taileriai", kad bėgant nuo vilko, neužbėgt ant meškos!
—:—
Kas turi vakacijų?
Grigaičio Jurgelionio Taryba, L.S.S. IV Rajono Tautos Komitetai, Bostoniškiei Sovietai ir kompanija.

—:—
Draugai iš L.S.S. 4 kp., Chicago, norėjo užfundyt drg. Stilsonui vakariene, bet Stilsonas atsako nuo vakarienos, nes esąs pavalgęs Philadelphiajio.

Vadinasi, chicegiečiai neįspėjo, ko Stilsonas nori.
—:—
"Tėvynės" poetas p. R., būdamas tolimoj Yokahamoj, tiek daug mato ir žino apie Rusiją, bet tuomi tar-

pu jis yra toks kūdikis, kad net nesupranta ir nemato, kas dedasi jo panosėje, Japonijoje.
—:—
Dabar Chicagoj prasideda revoliucija. Ten ant greitųjų reikalinga daugiau bolševikų ir menševikų.
—:—
Vyrai ir leidė, tik apsi-saugokit nuo kontrevoliucionierių!

—:—
Ot, manau sau, kad drg. Merkis pasiskaitytų 59 kp. pamatavimą, kodėl ta kuopa padavė inėsimą atšaukti senąjį referendumą dėl L.S.S. namo statymo Philadelphiaj ir budavot namą Brooklynę, ar Chicagoj, tuomet drg. Merkiui nereikėtų prasimanyt, kad 59 kp. kas nors diktavo paduot inėsimą. Tas pamatavimas, tai yra vienas iš storesnių faktų, kuris liepia budavoti L.S.S. namą Brooklynę.
—:—
Kur L.S.S. namas nebūtų, bet Amerikos socialistų centras Chicagoj.

Pipiras.
Balsuotojau!
Pilietai balsuotojau, darbininke! Sustok ant valandės, aš noriu su tavim kelis žodžius pašnekėti.
Lapkričio 5 d. tu balsuosi už nekurius ypatus, kad išrinkus jas į tavo gyvenamo miesto viršininkus, valstijos įstatymų darytojus ir jų pildytojus ir atstovus į Sup. Valstijų kongresą. Beabejonės, tu jau galvojai, už katros partijos kandidatus atiduoti savo balsą, jau svarstei, katra partija yra teisingesnė, katra labiau gina tavo, kaipjo darbo žmogaus, reikalus. Tu girdėjai ir pralabai, kuriose partijų atstovai aiškina, kaip labai jiems rūpi atstovauti ir apginti tavo reikalus.

Tu niekadoms turėtumei ne užmiršti to, jog senosios partijos, demokratų ir republikonų, valdė šią šalį per daugelį metų, bet jų valdymo laike tavo gyvenimas nepasigerino nei trupučio, bet vis ejo prastyn, blogyn ir sunkyn, nežūrint, kad tų partijų atstovai prieš rinkimus rėkė, šaukė, žadėjo, jog jie viską padarys dėl tavo naudos, kad tik už juos balsuosi. Tu girdėjai vienos partijos šauksmus ir prižadus ir kitos partijos. Tu balsavai už vieną partiją ir tikėjaisi, jog prie tos partijos valdymo tavo gyvenimo dienos pasigerins, bet tu apsi-vylei ir praėjus balsavimo dienai pamatei, jog tušti buvo jų prižadai.
Kitą syk tu balsavai už kitą garsią ir daug žadančią partiją ir tikėjaisi nuo jos ko nors geresnio, bet buvo tas pats, o pastaraisiais metais tavo gyvenimas dar labiau pablogėjo ir tam blogumui galo nesimato.
Dabar tu daug girdi apie socialistų partiją, apie kurią jau plačiai kalbama visose pasaulio šalyse. Toji partija kitose šalyse pasekmingai ima viršų tarpe kitų partijų ir jau susipratę darbininkai pritarią ir palaiko šios šalies senosios republikonų ir demokratų partijos, kur tik pamato didesnę soci-

alistų partijos spėką, tenos dvi partijos susivienija, kad sumušus socialistų kandidatus rinkimuose.
—:—
Apie socialistų partijos siekius ir reikalavimus turbūt tu jau girdėjai nemažai, bet tos partijos išrinktų atstovų pildymo ir rūpini mosi tavo reikalais dar nepatyrei, dėlto, kad tų atstovų nedaug dar buvė išrinkta, o vienas-kitas išrinktas tarpe daugybės atstovų kitų partijų neką gali padaryti. Tai yra, taip sakant, kaip lašas jūrėse. Jeigu kuriuose šios šalies miestuose ir buvė išrinkta valdyba iš socialistų partijos, tai visos priešingos spėkos trukdė jų darbą įvykdytinime savo tikslų ir prižadų. Vienok, nors dirbtų per traukymus, tuose miestuose, kur buvo išrinkta socialistų partijos administracija daug padarė gero dėl darbo žmonių naudos.
—:—
Apie socialistų partijos tikslus plačiai čion negaliu aiškinti. Jeigu tu esi nuo seniaus "Laisvės" skaitytoju, tai jau galėjai šiek-tiek susipažinti. Prie to dar gali gauti tam tikros literatūros, kur tie dalykai yra aiškunami.

Jeigu tu jau balsavai už socialistų partiją ir visuomet manai balsuoti, tai dar tavo pareiga yra ir kitus kalbinti, kad už ją balsuotų. Tu turi artimą kaimyną, turį draugą darbininką darbavietėje, kurie gali balsuoti. Tu turi jiems išaiškinti ir prikalbinti, kad jie balsuotų už tą partiją, kuri ištikrųjū gina darbo žmonių reikalus.

Jeigu tu supranti, kad reikia balsuoti už socialistų partiją, tai neužtenka, kad tu už ją balsuoji, bet reikia, kad tu gautum daugiau jai prietarų ir tik tada bus laimėta, kuomet didžiauma darbininkų taip supras, kaip tu.

Atmint, kad tik vieną dieną per metus darbininkai turi progą laimėti kovą, ir ta kova lengva būtų, jeigu visi susipratų ir išrinktų savo partijos atstovus į visas valdviertes ir įstatymdavystes.
—:—
Todėl, darbininke, atlik tą užduotį, nes jos niekas kitas neatliks, kaip tik susipratę patįs darbininkai!

J. Krčns.
V. Sandargas.
PITTSTON, PA.
(Nuo mūsų korespondento).

Ispaniškoji influenza smarkiai prasplėtojusi ir pas mus. Daug serga ir keletas jau pasimirė. Iš lietuvių kiek sužinota, mirė tik A. Stolynas su sūnumi ir A. Kuzmickas. Daug plačiau prasiplatinusi liga priemiestyje Exeter. Tenai sergančių yra apie 500. Mokslinės paverstos į ligonbučius.

Tūla (pilna Kasakajio prietarų) moteris labai žingeidavo sužinoti, kaip einasi jos nabašninkui vyrui už debesų. Nuėjo jam "spiritualistą", gerai pas užmokėjo ir paskui laukė telegramos iš dangaus. Spiritualistas davė jai kokią tai vielą į ranką ir liepė klausyt: "Mano mielas prisiega, kaip tau einasi?"

NEWARK, N. J.
Jonas Dobinis mirė.
Spalių 18 d., 6:15 val. po pietų, persiskyrė su šiuo pasauliu drg. Jonas Dobinis. Apisrigo influenza, potam gavo plačių uždegimą ir vienos savaitės sirgimu mirė, palikdamas begaliniame nuliudime savo moterį ir 2 metų sūnelį.
Jonas Dobinis turėjo 34 metus amžiaus. Paėjo iš Sulvų rėdybos, Staropolės pav., Šumskų parapijos, Mikulijū kaimo. Atvyko Amerikon 1902 metais ir apsisistojė Newark, N. J. Vėliau parsitraukė seserį Marijoną ir brolių Motiejū, kurie dabar gailestingai palaiddo ją.
Jonas Dobinis paėjo iš neturtingų ūkininkų tėvų. Atvykęs Amerikon, tuoj parodė savo palinkimą, meilę darbo žmonių klesai; stodamas į įvairias organizacijas — draugystes, žinoma, klerikaliskas, ir jose dirbo perkaliata metų. Bet kadangi velionis mylėjo skaityt laikraščius ir knygas ir abelnai daug lavinosi, tai gal skaitytoju nebus nuostaba, kad jis klerikaliskose organizacijose nerado sau pilno ramumo, todėl metė jas ir perėjo į pirmieviškas.
Pirmiausiai įstojė į L.S.S. 11-tą kuopą, tai buvo 1909 metais. Po tam į pašelpinę dr-stę "Laisvę", vėliau į "Palaungo Juzės" dr-stę. Paminėtų organizacijų nariu buvo iki paskutinės minutės savo gyvenimo. Velionis prikūležo ir da prie keletos organizacijų, kaip tai: chorų, klubių ir ratelių...
Jonas Dobinis buvo žinomas visoj apilinkėj kaip draugiškas ir teisingas žmogus, taipgi kaip uolus, neutilstantis visuomenės veikėjjas. Jis daug dirbo lietuvių pašelpinėse draugystėse ir L.S.S. 11 kuopoj bei Sąjungoj, eidamas į įvairias komisijas, komitetus ir abelnai rūpindamasis jų reikalais. Ir paskutiniu laiku buvo L.S.S. IV rajono organizatorium. Taipgi J. Dobinis buvo vienas iš sugabiausių teatro vedėjas — režisierius Newark. Jam vadovaujant, laike keleto metų, liko pastatyta scenoj visi geresnieji lietuvių kalboj veikalai. Todėl, netekę Jono Dobinio, jaučiame didelę spragą mūsų kolonijjos veikimo dirvoj.

—:—
Jonas Dobinis tapo palaidotas, aiškiau tariant, sudė-

"Gerai" — atkirto prisiegos dūša lėtu balsu.
"Argi brangusis, tau geriau, nekaip buvo ant žemės?"
"Šimtą kartų geriau" — atsako.
"Prisieglė," ar gi jautiesi laimingesnis tenai, nekaip kad buvai laimingas su manim ant žemės?"
"Daug laimingesnis."
Moteriskė, nežinodama nei ką sakyti, atsiduso ir sako: "Dievulėliau tu mano, kokis cūdaunas daiktelis yra tasai mūsų dangus."
"Bet," — atsakė jos prisiegle, — "mano mieloji, širdie, kad aš nesu danguje."
Tuom tarpu moteriskė išbudo ir pašnekėsis likosi pertrauktas.

gintas, Rosehill krematorijoj, Linden, N. J. Ir nežūrint, kad mirė neva užsikrečiama liga, tačiau laidotuvsė lankėsi didelė daugybė žmonių. O ant išleistuvių užsiblokavo gatvė, galima sakyti, buvo nesuskaitoma daugybė žmonių. Į kapines lydėjo apie 200 žmonių, sutalpinę 29 automobiliuose.
Ant Jono Dobinio kapo buvo sakoma prakalbos. Kalbėjo drg. J. Jukelis ir A. Žolynas. Tik gaila, kad kalbėtojai, stovėdami ant velionio kapo, vietoj apipasakot, nors paviršutiniai, velionio biografiją, tai jie nusikraustė į Franciją, Germaniją ir kitas šalis ir tenai nei šiaip, nei taip kalba apie valdžias, apie karę ir t.p. O pastarasis da ir velionį pakrikta... Girdi, nors jis nebuvo už kitus geresnis...
Sakysiu, tai tikras vergas su mūsų tokiais kalbėtojais, kurie išmoksta vieną kokią-nekokią prakalbėlę ir tą pačią barabaniją dėl apšvietos, dėl agitacijos, dėl krikštynų, dėl vestuvių ir net laidotuvsė ant velionio kapo tą pačią sako.
Artimas.

FITCHBURG, MASS.
(Nuo mūsų korespondento).
Mūsų mieste susitvėrė M. D. kuopa ir jos nariai, vaikščiodami pakamiais, pasakoja, kad socialistus išnais, kad jų čia neliks nei vieno. Socialistai, išgirdę tokias kalbas, nutarė surengti diskusijas. L.S.S. 134 kuopa išrinko komisiją, kuri ir užkvietė T. M. D. kuopą į diskusijas. Bet ir iki šiol jokio atsakymo neduoda. Pagalios tapo sužinota nuo kuopos (Tęsa ant 5-to pusl.)

DRAUGAS NELAIMĖJĖ!
Maitiniam, mechanikal, andejai, fabrikos ir stip rėtikio darbininkai, dirbantį viduj ir lauke, yra amalin draugai
PAIN-EXPELLER
Jau suvirė penkis dešimtys metų kaip šis patis gydomas yra visose šalys, kur geriausias pasekumams, išgydymui ramatizmo, skausmų ir tūlingų, šonose ir raišnyse, sergantįjį, strema diegimą, šaltį ir kauliū.
Nepaįgintį pirkiamas pigius vaistus didesne homone. Reikiantuok geriausiu. Kunnet pirkiti Pain-Expeller, paskaitink ar yra IKARA, valabudžkis ant butelkio. 35 centai ir 65 centai už butelkū. Gaunamos visose apilkoose, ar tiesiog te laboratorijos.
F. AD. RICHTER & CO., 74-80 Washington St., New York, N. Y.

DYKAI DYKAI! At štrankis dantis be skausmo ir valto tiem, kurie duoda talerį ir naujias ideti. Visas darbas viskai be skausmo. Dr. Čas. Tescherberg yra gveni šunimas kaipjo specialia-
—:—
Nespaigintį pirkiamas pigius vaistus didesne homone. Reikiantuok geriausiu. Kunnet pirkiti Pain-Expeller, paskaitink ar yra IKARA, valabudžkis ant butelkio. 35 centai ir 65 centai už butelkū. Gaunamos visose apilkoose, ar tiesiog te laboratorijos.
F. AD. RICHTER & CO., 74-80 Washington St., New York, N. Y.

DR. CHAS. TESCHERBERG, D. D. S. Liet. Dentistas
500 Grand St. Kampas Union Ave. Brooklyn, N. Y.
Kalba Lietuviška, Leniška, Rusiška.
Tel. Stagg 9208

—:—
Pirmiausia išstoję į L.S.S. 11-tą kuopą, tai buvo 1909 metais. Po tam į pašelpinę dr-stę "Laisvę", vėliau į "Palaungo Juzės" dr-stę. Paminėtų organizacijų nariu buvo iki paskutinės minutės savo gyvenimo. Velionis prikūležo ir da prie keletos organizacijų, kaip tai: chorų, klubių ir ratelių...
Jonas Dobinis buvo žinomas visoj apilinkėj kaip draugiškas ir teisingas žmogus, taipgi kaip uolus, neutilstantis visuomenės veikėjjas. Jis daug dirbo lietuvių pašelpinėse draugystėse ir L.S.S. 11 kuopoj bei Sąjungoj, eidamas į įvairias komisijas, komitetus ir abelnai rūpindamasis jų reikalais. Ir paskutiniu laiku buvo L.S.S. IV rajono organizatorium. Taipgi J. Dobinis buvo vienas iš sugabiausių teatro vedėjas — režisierius Newark. Jam vadovaujant, laike keleto metų, liko pastatyta scenoj visi geresnieji lietuvių kalboj veikalai. Todėl, netekę Jono Dobinio, jaučiame didelę spragą mūsų kolonijjos veikimo dirvoj.

DYKAI DYKAI! At štrankis dantis be skausmo ir valto tiem, kurie duoda talerį ir naujias ideti. Visas darbas viskai be skausmo. Dr. Čas. Tescherberg yra gveni šunimas kaipjo specialia-
—:—
Nespaigintį pirkiamas pigius vaistus didesne homone. Reikiantuok geriausiu. Kunnet pirkiti Pain-Expeller, paskaitink ar yra IKARA, valabudžkis ant butelkio. 35 centai ir 65 centai už butelkū. Gaunamos visose apilkoose, ar tiesiog te laboratorijos.
F. AD. RICHTER & CO., 74-80 Washington St., New York, N. Y.

DR. CHAS. TESCHERBERG, D. D. S. Liet. Dentistas
500 Grand St. Kampas Union Ave. Brooklyn, N. Y.
Kalba Lietuviška, Leniška, Rusiška.
Tel. Stagg 9208

DR. CHAS. TESCHERBERG, D. D. S. Liet. Dentistas
500 Grand St. Kampas Union Ave. Brooklyn, N. Y.
Kalba Lietuviška, Leniška, Rusiška.
Tel. Stagg 9208

DR. CHAS. TESCHERBERG, D. D. S. Liet. Dentistas
500 Grand St. Kampas Union Ave. Brooklyn, N. Y.
Kalba Lietuviška, Leniška, Rusiška.
Tel. Stagg 9208

DR. CHAS. TESCHERBERG, D. D. S. Liet. Dentistas
500 Grand St. Kampas Union Ave. Brooklyn, N. Y.
Kalba Lietuviška, Leniška, Rusiška.
Tel. Stagg 9208

DR. CHAS. TESCHERBERG, D. D. S. Liet. Dentistas
500 Grand St. Kampas Union Ave. Brooklyn, N. Y.
Kalba Lietuviška, Leniška, Rusiška.
Tel. Stagg 9208

DR. CHAS. TESCHERBERG, D. D. S. Liet. Dentistas
500 Grand St. Kampas Union Ave. Brooklyn, N. Y.
Kalba Lietuviška, Leniška, Rusiška.
Tel. Stagg 9208

DR. CHAS. TESCHERBERG, D. D. S. Liet. Dentistas
500 Grand St. Kampas Union Ave. Brooklyn, N. Y.
Kalba Lietuviška, Leniška, Rusiška.
Tel. Stagg 9208

DR. CHAS. TESCHERBERG, D. D. S. Liet. Dentistas
500 Grand St. Kampas Union Ave. Brooklyn, N. Y.
Kalba Lietuviška, Leniška, Rusiška.
Tel. Stagg 9208

DR. CHAS. TESCHERBERG, D. D. S. Liet. Dentistas
500 Grand St. Kampas Union Ave. Brooklyn, N. Y.
Kalba Lietuviška, Leniška, Rusiška.
Tel. Stagg 9208

Rusijos Rubliai
Dabartiniu laiku yra labai pigus. Tavo sumą Amerikoniskų pinigų gali padaugint ant trijų sykių, jeigu pirkisi rublius dabar.
LIETUVIAI, kurie mano grįžti Lietuvon po karė, pelnys nupirkdami rubliū, nes tikrai galima tikėtis, kad po karė rubliū vertė pakila. Tie, kurie nemano grįžti Lietuvon po karė, galės čia parduoti savo rublius už tiek, kiek jie buvo verti pirm karė.
TODĖL neatidėkit šitos progos. Pirk rublius tuojuos nuo užtvirtinto

Bankieriaus Henrikas C. Zaro
39 Cooper Square, kampa 6-11 St. The Zaro Bank Building
ŠITAS bankierius perka ir parduoda Laisvės Paskolas, Karės Taupymo Stampus taipgi ir "Thrifit" Stampus.
Ar jus kada nors pamislint, kaip yra pavojinga nešiotis su savim ar laikyti bakse pinigus ar šiaip svarbius dokumentus? Ar žinai kad je galai žūt gaisre ar vagis gali pavogt? Apsaugoti galima pasisamant "Apsaugos Pasidėjimo Bakso" pas Bankieriu Henriką C. Zarą. Tas bakso yra apsaugotas nuo vagių ir gaisro. Ateik ir pamatyk tą apsaugos bakso, kuris randasi Zaro Bank Building, 39 Cooper Square, kampa 6th Street, New York, N. Y.
Atvira vakarais iki 8 val.; nedėdieniais iki 1 val. po pietų.

TIEMS, kuriuos paliečia.
Daugiau negu 12 metų mane kankino galvos skaudėjimas, nerviškas, skausmai nugaroje ir viduriuose, prastas apetitas, silpnumas, nuovargis ir vidurių negromulavimas. Vargiai įgalėjau vaikščioti. Gydyčiau pas keltą daktarą. Pasirodė kad je neatrado, kokia yra mano liga ir nesuteikė man jokios pagalbos.
Vieną dieną pamatiau Dr. Hannon apgarsinimą, nusidaviau pas jį gydytis. Po pirmo gydymu man lengviau pasidarė ir pradėjau sveikti — gydanties man nereikėjo išlikti nu darbo. Po jo priežiūra išbuva tik 3 mėnesius ir visiškai pasveikau. Visi skausmai dingo. Vaikščiot dabar galiu be jokio vargo, apetitas geras, ką tik valgiaus gausu. Dabar jaučiuosi taip gerai ir negalima suprast, jog sirgau.
Aš esu labai dėkingas šitam gabiame specialistui ir duodu šita paliudydymą su dideliu noru, kad kiti žinotų, kiek gerai jis padaro sergantiems.
Paul Kovalik,
723 Willow Ave.,
Hoboken, N. J.
Skaityk Dr. Hannon apgarsinimą žemiau.

AR SERGI?
Jeigu tu kenti nuo užsienėjusios ar naujos ligos ir reikalauji pataravimo nuo specialisto, tai atliek pas mane — turėsi rezultatus. Greitai ir ant visados už mažą atlyginimą be pertraukimo Jūsų darbu. Jau daug metų, kaip užlikaū ofisą tame viename name, todėl aš esu žinomas kaip geras ir atsarius specialistas. Su vienu atliankymu į mano ofisą ir per mano atsarys išgydavinimą tavė būsi pertikrintas, kad aš galiu tau nurodyti teisingą kelią prie sveikatos.
JEIGU TAVE KANKINA nuolatini galvos skaudėjimas, svaigulys, išlimimas žemias akis, menka atmintis, silpni nervai, negalima užmigti, skaudėjimas nugaroje ir kakle, reumatizmas, gerklės skaudėjimas, kraujor ar odos ligos, pilvo liga, neuralgija, ar negromulavimas vidurių, tai atliek pas mane elektriko ir absorpacijos išgydymo būdai visuomet turi geras ir užtikrinančias pasekmes.
Patarimai visai dykal
Atėik šiandien — neatidėliok!
DR. HANNON, SPECIALIST
146 E. 14th St.,
Prieš Tammany Hall, New York City
Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 4 val. po pietų, nuo 6 val. iki 8 val. vakare. Nedėliomis ir šventadieniais nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietų.
Palaukimui yra atskiri kambariai.
Tel. 1490 Greenpoint.

St. Vitkunas
Užlaiko karietas dėl veselijų ir vežimus dėl perkraustymų.
259 Berry St. BROOKLYN, N. Y.
Tel. 1490 Greenpoint.

DRAUGAS NELAIMĖJĖ!
Maitiniam, mechanikal, andejai, fabrikos ir stip rėtikio darbininkai, dirbantį viduj ir lauke, yra amalin draugai
PAIN-EXPELLER
Jau suvirė penkis dešimtys metų kaip šis patis gydomas yra visose šalys, kur geriausias pasekumams, išgydymui ramatizmo, skausmų ir tūlingų, šonose ir raišnyse, sergantįjį, strema diegimą, šaltį ir kauliū.
Nepaįgintį pirkiamas pigius vaistus didesne homone. Reikiantuok geriausiu. Kunnet pirkiti Pain-Expeller, paskaitink ar yra IKARA, valabudžkis ant butelkio. 35 centai ir 65 centai už butelkū. Gaunamos visose apilkoose, ar tiesiog te laboratorijos.
F. AD. RICHTER & CO., 74-80 Washington St., New York, N. Y.

DYKAI DYKAI! At štrankis dantis be skausmo ir valto tiem, kurie duoda talerį ir naujias ideti. Visas darbas viskai be skausmo. Dr. Čas. Tescherberg yra gveni šunimas kaipjo specialia-
—:—
Nespaigintį pirkiamas pigius vaistus didesne homone. Reikiantuok geriausiu. Kunnet pirkiti Pain-Expeller, paskaitink ar yra IKARA, valabudžkis ant butelkio. 35 centai ir 65 centai už butelkū. Gaunamos visose apilkoose, ar tiesiog te laboratorijos.
F. AD. RICHTER & CO., 74-80 Washington St., New York, N. Y.

DR. CHAS. TESCHERBERG, D. D. S. Liet. Dentistas
500 Grand St. Kampas Union Ave. Brooklyn, N. Y.
Kalba Lietuviška, Leniška, Rusiška.
Tel. Stagg 9208

TIEMS, kuriuos paliečia.
Daugiau negu 12 metų mane kankino galvos skaudėjimas, nerviškas, skausmai nugaroje ir viduriuose, prastas apetitas, silpnumas, nuovargis ir vidurių negromulavimas. Vargiai įgalėjau vaikščioti. Gydyčiau pas keltą daktarą. Pasirodė kad je neatrado, kokia yra mano liga ir nesuteikė man jokios pagalbos.
Vieną dieną pamatiau Dr. Hannon apgarsinimą, nusidaviau pas jį gydytis. Po pirmo gydymu man lengviau pasidarė ir pradėjau sveikti — gydanties man nereikėjo išlikti nu darbo. Po jo priežiūra išbuva tik 3 mėnesius ir visiškai pasveikau. Visi skausmai dingo. Vaikščiot dabar galiu be jokio vargo, apetitas geras, ką tik valgiaus gausu. Dabar jaučiuosi taip gerai ir negalima suprast, jog sirgau.
Aš esu labai dėkingas šitam gabiame specialistui ir duodu šita paliudydymą su dideliu noru, kad kiti žinotų, kiek gerai jis padaro sergantiems.
Paul Kovalik,
723 Willow Ave.,
Hoboken, N. J.
Skaityk Dr. Hannon apgarsinimą žemiau.

AR SERGI?
Jeigu tu kenti nuo užsienėjusios ar naujos ligos ir reikalauji pataravimo nuo specialisto, tai atliek pas mane — turėsi rezultatus. Greitai ir ant visados už mažą atlyginimą be pertraukimo Jūsų darbu. Jau daug metų, kaip užlikaū ofisą tame viename name, todėl aš esu žinomas kaip geras ir atsarius specialistas. Su vienu atliankymu į mano ofisą ir per mano atsarys išgydavinimą tavė būsi pertikrintas, kad aš galiu tau nurodyti teisingą kelią prie sveikatos.
JEIGU TAVE KANKINA nuolatini galvos skaudėjimas, svaigulys, išlimimas žemias akis, menka atmintis, silpni nervai, negalima užmigti, skaudėjimas nugaroje ir kakle, reumatizmas, gerklės skaudėjimas, kraujor ar odos ligos, pilvo liga, neuralgija, ar negromulavimas vidurių, tai atliek pas mane elektriko ir absorpacijos išgydymo būdai visuomet turi geras ir užtikrinančias pasekmes.
Patarimai visai dykal
Atėik šiandien — neatidėliok!
DR. HANNON, SPECIALIST
146 E. 14th St.,
Prieš Tammany Hall, New York City
Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 4 val. po pietų, nuo 6 val. iki 8 val. vakare. Nedėliomis ir šventadieniais nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietų.
Palaukimui yra atskiri kambariai.
Tel. 1490 Greenpoint.

St. Vitkunas
Užlaiko karietas dėl veselijų ir vežimus dėl perkraustymų.
259 Berry St. BROOKLYN, N. Y.
Tel. 1490 Greenpoint.

DRAUGAS NELAIMĖJĖ!
Maitiniam, mechanikal, andejai, fabrikos ir stip rėtikio darbininkai, dirbantį viduj ir lauke, yra amalin draugai
PAIN-EXPELLER
Jau suvirė penkis dešimtys metų kaip šis patis gydomas yra visose šalys, kur geriausias pasekumams, išgydymui ramatizmo, skausmų ir tūlingų, šonose ir raišnyse, sergantįjį, strema diegimą, šaltį ir kauliū.
Nepaįgintį pirkiamas pigius vaistus didesne homone. Reikiantuok geriausiu. Kunnet pirkiti Pain-Expeller, paskaitink ar yra IKARA, valabudžkis ant butelkio. 35 centai ir 65 centai už butelkū. Gaunamos visose apilkoose, ar tiesiog te laboratorijos.
F. AD. RICHTER & CO., 74-80 Washington St., New York, N. Y.

DYKAI DYKAI! At štrankis dantis be skausmo ir valto tiem, kurie duoda talerį ir naujias ideti. Visas darbas viskai be skausmo. Dr. Čas. Tescherberg yra gveni šunimas kaipjo specialia-
—:—
Nespaigintį pirkiamas pigius vaistus didesne homone. Reikiantuok geriausiu. Kunnet pirkiti Pain-Expeller, paskaitink ar yra IKARA, valabudžkis ant butelkio. 35 centai ir 65 centai už butelkū. Gaunamos visose apilkoose, ar tiesiog te laboratorijos.
F. AD. RICHTER & CO., 74-80 Washington St., New York, N. Y.

DR. CHAS. TESCHERBERG, D. D. S. Liet. Dentistas
500 Grand St. Kampas Union Ave. Brooklyn, N. Y.
Kalba Lietuviška, Leniška, Rusiška.
Tel. Stagg 9208

Frank D. Hopley.

Žmogus, kuris norėjo ramybės.

— Tai buvo, — Romanas atsakė, — moteris, kuri šaukiavosi savo kūdikį. Jina kadais turėjo dvejetainį kūdikį — mergaitę ir vaikūną. Jina nematė juose jokios laimės nei malonumo. Jie buvo jai vien sunkia našta ir jina labai norėjo juos išsibodėti. Jos tasai noras liko išpildytas. Dabar jina dieną ir naktį šaukia savo kūdikius, bet jos šauksmas nebus išklaustas, nes kūdikiai čion neįeina. Tu geriau pasilik čia, Jonai, nes čia tavęs niekuomet neerszins kūdikio juokas.

— Ką! Tu nori eit iš čia? Ir sunku gi tau įtikti. Aš maniau sutaupysias tu ilgą kelionę, bet jeigu tu to nori — mes klausime.

Tyliai vienuolis iš Šervudas apleido koridorių ir išėjo laukan. Automobilias nebuvo.

Pridengęs ranka akis, Romanas pažvelgė į viršų. Greitai Šervudas išgirdo birzgėjimą, tarsi artinasi koks-tai didelis paukštis su birzgiančiais sparnais. Paskui iš dausų mėlynės pasirodė orlaivis, kuris, skridamas ratu, vis leidosi artyn ir nors buvo be vadovo, bet, Romanui pamojus, nusileido ties judvieju kojomis.

— Šis nuneš mus tolmon vieton, kur kūdikių visai nėra, — pratarė vienuolis. — Eikš, lipk ir sėskis; mudų neturiva daug laiko.

Šervudas visas drebėjo iš baimės, bet vistiek klausė Romano. Pastarasis palytėjo vairą ir orlaivis pradėjo kilt vis augstyn ir augstyn, kol apačioj palikė debesį neliko panašus į kokį-tai didelę miglotą jūrą. Tuomet jiedu leidosi tiesiai pirmyn ir vis greičiau ir greičiau lėkė. Štai jau jų apačioj banguoja — užia oceano vilnys, o jiedu vis lekia. Valandos ejo visai nepastebiamos, nes toje kelionėje su laiku visai nesiskaityta. Galop, kaip tik prieš saulėleidi, vėl pasirodė žemė.

Pirmiausiai pasirodė žilus uolų eišs; paskui platus žali laukai, o toliau dideli, klaidukai sujaugtos, plikos ir apdegusios žemės plotai, išvagnoti mylių myliomis tankėjų, tarsi koks tai milžinas būtų sukopjęs žemės paviršių. Toje klaidukoje lygumose orlaivis išlėto nusileido. Vienuolis išoko ir ištraukė prie savęs Šervudą.

— Štai čia, — žaibuodamas akimis, jisai pratarė, — yra ta vieta, kur tautos kujanai milžiniškoje kovoje. Kur rado mūti milijoną žmonių. Žiūrėk, ana va eina mšys!

Toli vakaruose pasirodė debesys dimų, o juos varstė ugnies liežuviai, lyg kiekie dideli žaibai. Pasigirdo ūžimas, tatum baisesiausiai audrai užėjus. Rytai a sakė tuo pačiu ir greit viskas aplinkui smimaisė. Spiegianti šoviniai rausė ir maish zemę arba, sprogdamū augštai ore, bėr žemyn savo mirtiną krušą.

Ilgai, ilgai tęsėsi didžiulis šaudymas, bet galop jis umi nutilo. Tuomet iš tranšėjų išsoko dešimtis tūkstančių vyrų ir susiniovė viens su kitu nuožnioje, mirtinoje dvikovoje.

Visa lyguma papluko krauju. Kiek tik galėjo akis užmatyt, visur buvo krūvos vyrų, kurie vos valanda laiko pirmiau skaitėsi tautų papuosalu, dabar gi liko vien sukonveiktai lavonais.

Išlengvo patekėjo mėnulis ir savo pašais spinduliais apšvietė tą raudoną jūrą. Ore buvo tylą. Jokio balso nei garso nesigirdėjo.

— Čion ramu, — pastebėjo vienuolis. — Mūsų laukuose niekuomet nesigirdėjo vaikų dainavimo neigi jų balselių garso. Jie niekuomet čia neateina. Gal tu norėsi čion pasilikti? Ar nori, kad čia pasiliktu-me?

Vos atgaudamas kvapą Jonas Šervudas suriko, — ne, ne! Vesk mane namo. Aš jau užtenkamai prisiziūrėjau. Eime, skubinkimės!

Vienuolis karčiai nusišypsojo. — Mano drauge, — jis pratarė, — yra dar viena vieta, kurią mes turime aplankyti pirm sugrįžiant. Tai vieta, kur vaikučiai niekuomet negali ateiti. Tai netolimai nuo čia ir mes greit tenai nueisime.

Jiedu biskutį paėjo į šalį ir vienuolis sudavė savo lazda tris sykius į žemę. Umai žemė po jų kojomis prasivėrė ir jiedu pradėjo leistis jos gilumon. Žemyn, vis žemyn jiedu leidosi į pačią tamsiausios nakties juodomą.

Šervudas rėkė iš baimės ir graibėsi už aštrių, šale kyšojančių, akmenų, kurie vien draskė jam rankas. Bet jiedu vis ejo gilyn, kol oras nepasidarė troškus ir karštis.

Tuomet giliai apačioj pasirodė rausva šviesa, kuri vis didinosi ir greitai visi akmenys ir žemė ir net pats oras išrodė liepsnojančiais. Išrodė, lyg dugnas pakilo juos pasitikti ir, rėkdamas, Šervudas pargriuvo kniupščias ir apalpo.

Po kiek laiko jisai atsigavėjo ir, atsistojęs, apsižvalgė.

Sale jo stovėjo vienuolis, o visur apskui buvo pavidalai tų, kurie, gyvendami ant žemės, vadinosi žmonėmis. Jė spaudėsi visi krūvon rėkdami ir čypdami, stengdamiesi išvengti tų smūgių, kurais velniai linksmi juos vaišino.

Vienoj pusėj visai arti jisai pamatė didelį ežerą, kuris išrodė pripildytas skysta liepsna. Iš ten ejo tokie tirši troškiantie garai, kad jisai jau vos-ne-vos kvapą begalėjo atgauti. Susirinkęs visas pajiegas, jisai sušuko:

— Kas čia per vieta, į kurią tu mane atvedei?

Vienuolis atsakė:

— Tai pragaras, kur kūdikiai niekuomet nebuvo ir niekuomet jų niekas čia nematys.

— Tai yra vieta, kur privalo gyventi tie vyrai ir moteris, kurie nemylį kūdikių. Čionai jie niekuomet jų neregės. Tai yra tinkamiausia tau vieta.

Šervudas nuleido galvą, o kuomet jis vėl pažvelgė, tai vienuolis buvo dingęs, o apskui jo šokinėjo eiliu eilės mažų velniukščių, kurie visokiais būdais jį erzino ir juokėsi. Didžiausiamie išgąstyje jisai leidosi bėgti, o velniukščių vytis ir greitai jie jį pasivijo, apipainiojo jį visą su virvėmis, kurios, rodos, taip ir degino jo raumenis.

Vis artyn ir artyn jie traukė jį prie ugninio ežero, nors jis ir nesidavė, priešinosi kiek galėdamas.

Štai jau prie-pat ežero krašto. Velniukščių jau rengėsi jį mest į degantį ežerą, bet, susirinkęs visas spēkas, jisai pertraukė varžančias virves ir... pabudo.

Šervudas pašoko ant kojų ir apsižvalgė Lempa jau buvo uždegtą ir jos šviesoje jisai pamatė ant sienos, rėmuose, ramų vienuolio Romano paveikslą, kuris lyg ir šypojojosi jam.

Durys plačiai atsidarė ir kambarin suėjo jo vaikučiai. Vienas būgnelį, kitas triubą nešinas.

Jisai pažvelgė į juos ir nusišypsojo. Linksmai šaukdami, jie pametė savo žaismus ir sulipo jam ant kelių.

Šervudas paėmė juodu į glėbį ir, glausdamas prie širdies ir bučiuodamas, nuoširzliai pratarė:

— Tegul gamta mus apsaugoja nuo toių vietų, kur nėra kūdikių.

Vertė Pranašas

KENO GI KALTĖ?

Kno gi kaltė, skaisti mergele, Ką tu netenki savo laimelės? Ką skausmas spaudžia jautrią širdelę, Ką ašaros plukdo melsvas akeles?

Keno gi kaltė?

Atsmink, brangi, kaip jauna buvai — Nieko dėl laisvės žmonių neveikei, Nei nan alpstančiam drąsos nedavei, Tad suprask — pati sau blogą teikei, —
Tai tavo kaltė.

J. Aceris.

(Tąsą nuo 4-to pusl.)

vieno nario, kad jų kuopa nesutinkanti su socialistais stoti į diskusijas.

Matomai T.M.D. kuopos nariai tik pakampėmis moka varyti agitaciją ir pasakoti, kad socialistus išnaukins, bet kada prisieina viešai pasirodyti, tai tų "karžygių" nei vieno nėra.

Kada L.S.S. 134 kuopa nusisamdė kambarį, tai atidarant taip vadinamą kluubą, surengė koncertą ir pralkabas ir garsino, kad daugiausia publikos susirinktų. Kada vietos tautininkai atidarė savo kluubą, tai apie tai visuomenei nieko nesakė. Kodėl taip? Mat, jie savo kluubą varo skirtingą "apsvietimą" todėl ir nenori, kad daugelis apie tai žinotų.

20 d. spalijų buvo susirinkimas L.S.S. 134 kuopos, kuriame tapo pakeltas klausimas apie "Laisvės" Kooperacijos šerų nusipirkimą. Kuopa nutarė nupirkti šerą už \$10.00 ir išrinko upatą, kuri pasistengs daugiau šerų gauti tarpe kuopos narių.

Mūsų tautininkai tankiai pavartoja prieš socialistus nešvarių priemonių. Tūlas tautininkas L. J. D. piknikė apvagnio L.S.S. 134 kuopos narių. Pastarasis patraukė trečiųjų teismam. Ir kasgi pasrodė? Tautininkas apvagnio socialistų tik todėl, kad jis socialistas. Teismas parikalavo, kad jis atšauktų tuos savo šmeižtus ir kad draugystė jį už tai nubaustų.

Tai matote kokius bjaurius įrankius vartoja kovai prieš socialistus.

MUSKEGON, MICH.

L.S.S. 246 kuopa įkūrė viešą knygynėlį, kuris rاندasi po No. 247 Southern av. 12 d. spalijų kuopa buvo surengus knygyno naudai vakarą. Publikos atsilankė pusėtinai. Pelno liko apie \$20.00.

L.S.S. 246 kuopa savo veikimu čia užima pirmą vietą. Taipgi gyvuoja L.D.L.D. 83 kuopa, kuri turi apie 18 narių. Girdėjau, kad L.D.L.D. kuopos nariai varo agitaciją, kad surengus vakarą ir pelną paskyrus L.S.S. 246 kuopos knygynėliui.

Pagirtinas darbas, kad draugai pradeda rūpintis tokiais reikalais.

Tūli draugai jau pradeda kalbėti apie nusipirkimą "Laisvės" Bendroves šerų. Reikia tikėtis, kad ir vietos socialistai neatsilikis nuo kitų miestų socialistų ir nusi-pirks "Laisvės" šerų.

Jokiškis.

CLIFFSIDE, N. J.

(Nuo mūsų korespondento).

13 d. spalijų, L.M.P.S. 1-mas rajonas buvo surengęs prakalbas ir kalbėti pasizadėjo drgė K. Petrikenė, bet publikai susirinkus, nei kalbėtoja, nei viena iš rajono komiteto narių nepasirodė, o ir iki šiam laikui nepra-nešė dėlei kokios priežasties tas viskas atsitiko. Tokis L.M.P.S. 1-mo rajono elgimasis nėra pagirtinas ir darantis suvedžiojamą publi-koje.

Susirinkus publikai ir prie draugiško pasikalbėjimo buvo užsiminta, kad susirinkusios moterys susirašytų į L.M.P.S. kuopą, ką veik visos ir padarė. Nutarta greitai laikui sušaukti pirmą susirinkimą, o potam pradėti darbą, bet dabar, siaučiant šiai negeistinais epidemijai, visas darbas likos atidėtas ant tolesnio laiko.

Viršminėtame susirinkime paaiskėjo, kad tarpe vietos moterų jau seniai yra pareigavimas suorganizuoti L.M.P.S. kuopą, ir todėl yra viltis, kad susitvarkius jaunūtė moterų kuopa, turės ir pasisekimą.

Negalima praleisti nepaminėjus ir šio miestelio taip vadinamų singeliukų, kurie virš minėtoji dienų privalu atsilankyti į susirinkimą tai visą laiką praleido karčiame, nes jie stotasi save užtektinai apsišvietusiais ir jiems nesvarbu vieši susirinkimai bei prakalbos. Mat, jiems svarbiaus prisigerti, o potam skerėtioti gatvėmis žmones juokinant, kai tie nedaperėti gaidukai.

Jeigu jau jus, broliai, negalite nei keletą valandų pašvesti dėlei apšvietos viešems susirinkimams ir jei jūsų tikslas vien kazyrės ir girtuoklystė, tai progresyviskesni lietuviai neprivalu turėti jokio bendro su tokiais karčiama kamščiais, lai jie varo savo bendrą darbą su karčiaininkais.

Siaučiant šiai negeistinais epidemijai ir šiame miestyje visas judėjimas yra kaip apmiręs, nes uždarinė-ta mokyklos, krutomų paveikly įstaigos ir kiti visi vieši draugininiai susirinkimai, tik nekludyta karčiamos ir bažnyčios, nes būtų pavojinga kunigių ir karčiaininkų kišeniams.

Epidemija siaučia čionais gana smarkiai ir jau keliatas lietuvių likos auka epidemijos.

PITTSTON, PA.

(Nuo mūsų korespondento).

Ispaniškoji influenza nusisuntė į kapus mūsų apielinkėje jau daugelį ir lietuvių. Tarpe daugelio sergančių, rاندasi ir 32 kuopos L.S.S. sekretorius P. Slekaitis su savo broliu Silvestru, taipgi sąjungiečiu. Pašaliniai yra palaidoti sekanti:

1 ir 2) Antanas Stolynas ir jo sūnus; 3) Andrius Kuzmickas; 4) Juozas Ne-verauckas; 5) Pranas Baltuškonis, 24 m.; 6) Juozas Baltuškonis, 26 m.; 7) Domīnikas Masionis, 55 m.; 8) Maslauckas, 42 m.; 9) Stasys Bagdanavičius, 38 m.; 10) Jonas Bagdanavičius, 43 m.; 11) Vincas Sarocka, 35 m.; 12) Pranas Parulis, 32 m.; 13) Ona Seiliūtė, 14 m.; 14) Juozas Žarnauckas, 32 m.; 15) Bane Kačkus, 45 m.; 16) Ant. Barkauckas, 35 m.; 17) Liudy. Varnagis; 18) Baliukevičienė; 19) Pranas Šalčius, 42 m.; 20) Ignas Montvila; 21) Jonas Jakubauckas; 22) Karolius Serkevičius ir 23) Juozas Belonis.

Tai tiek man pasisekė užrekorduoti iš lietuvių. Svarbiausia, tai galima pastebėti, kad visi mirė tiktai po po

raų dienų pasirgė ir beveik visi jauno amžiaus, drūti, raudoni vyrai. Moterų tik-tai dvi.

Nuo 6 d. spalio karčiamos, bažnyčios, krutanti paveiklai visai uždaryti; taip-pat ir visoki susirinkimai. Bet man teko patirti, kad tam-sus žmoneliai eina pasimels-ti į bažnytelę nors per šoni-nes duris. Mat, jie nebijo nei mirties, bile tik uždraus-to vaissiaus gauna paragauti (pasimelstie).

Iš socialistų da nei vienas nemirė.

KENOSHA, WIS.

19 d. spalijų apšvedė drg. F. Demečius su drg. Mag-dalena Šulčiute iš Sheboy-gan, Wis. Šliubą emė civilj ir tas sukėlė didelį sududimą tarpe vietos davatkėlių: vie-nos keikia, kad jiedu bedie-viai, kitos siuncia prakei-kimą ant viso jų gyvenimo ir t.t. O čia, kaip ant tos nelaimės, valdžia įsakė uždary-ti visas bažnyčias, kad už-bėgus kelią besiplėtojančiai epidemijai, tai devulis užda-rytas ir negauna iš niekur penkinės, o davatkos susi-riesdamos keikia ir valdžią už tokį jos pasielgimą.

Drg. F. Demečius pri-guli prie L.S.S. 58 kuopos ir L.D.L.D. 94 kuopos; drg. M. Šulčiūtė taipgi priklauso prie L.S.S. 152 kuopos ir vietinio choro.

Linktina jaunavedžiams laimingo šeimyniško gyvenimo.

21 d. spalijų iš čia išvežė pašauktus į kariumenę. Tar-pe jų buvo keliatas ir lietu-vių.

Paul Simon.

EASTON, PA.

Epidemiška liga siaučia.

Baisi kimbama liga "Spanish influenza" vadina-ma, pridarė mūsų mieste gyventojams labai daug baimės ir ašarų, nes daug naš-laičių pasiliko be savo glo-bėjų. Doktorai ir graboriai per dienas ir naktis negali apsidirbti su ligoniais ir mi-rusiųjų lavonais. Jiems tai tikra rugiapjūtė. Prade-dant siaust epidemijai "Bo-rard of Health" uždarė visas smukles, bažnyčias, bolines, kluubus, teatrus ir šiap sve-taines ir viešas susirinkimų vietas. Girdėjau, kaip tūli katalikai niurna, kad jų lie-tuvišką bažnyčią uždarė. E-są per tiek metų mokėjom į barapiją, o dabar mirus ir į bažnyčią nepriima. Rاندasi ir tokių, ką turi progą pasi-tytioti iš parapijonų, būk tai bažnyčias uždarė bijoda-mi, kad dievas neužsikrėstų epidemija. Taip, vieną die-ną tyčiojasi ir kitus myli pa-juokti, bet už kelių dienų patys numiršta. Todėl nie- kad neapsimoka džiaugtis iš kitų nelaimės.

Čionais pažymėsiu visų lietuvių pavardes, kurie mirė mūsų mažoje kolonijoje nuo epidemijos. Petras Kop-pistas apie 35 metų, vaiki-nas, buvo katalikas; Petras Meškauskas, 36 metų, socia-listas, paliko moterį su še-šiais vaikais; Adomas Yur-kienė ir jo moteris Yurkienė — katalikai; pasiliko keturi vaikai be tėvų; Jonas Gra-

šis, 27 metų, buvo laisvama-nis; Petras Stankus, paliko moterį ir du mažus vaikus; Kazimieras Gečas, 38 metų, katalikas; paliko moterį ir šešis mažus vaikus; Franas Daugela, 42 metų; katali-kas; paliko moterį lietuvo-je; Juozas Garnis, 36 metų, socialistas; paliko moterį ir 3 mėnesių sūnų.

Tai tiek mirė lietuvių iki 20 d. spalio. Paskutinėmis dienomis naujų ligonių nuo epidemijos perpusė sumazė-jo, doktorai tiki, kad jau ar-tinasi galas tai bailsiai "kva-rabai." Iš lietuvių tarpo dar daug kas serga, bet mir-čių gal daugiausiai ir nebus, nes ir šiaip nemažą skaitlių jau mirtis išskyrė iš mūsų tarpo, kaip kad augšciaus paminėta.

Lai būna jiems lengva šios šalies žemelė.

V. J. Stankus.

KLAUDŲ ATITAISSYMAS.

"Laisvės" N78, aprašymu L.S.S. V Rajono išvažiavi-mo, įvyko nemaloni klaida, kurią čia ir atitaisome. Ten buvo pasakyta, kad S.L.A. išvažiavime kalbėjo dr. J. Šliupas, turėjo būti dr. J. Šliupo sūnus — K. Šliupas, kuris, remdamasis tėvo arg-umentais, plūdo socialistus lyginai, kaip ir tėvas.

DR. A. MONTVID

Lietuviai Gdytojas ir Chirurgas CHICAGO, ILL.
Miesto officias:
1553 W. Madison St.
Valandos: 10 iki 12 ryte.
Phone Haymarket 2563.
West Side officias:
2225 So. Leavitt St.
Valandos 6 iki 8 vakare
Phone Canal 4628
Nedėliadieniais priima tik šėkal-no susitarus.
Rezidencijos Telephone: Albany 5546

Bell Phone Dickson 2660 M.

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuviai Daktras ir Chirurgas.
Ofiso Valandos:
Nuo 9 rito iki 5 po pietu
Vakarais, Ketverge nuo 6 iki 9 P.M.
Nedėliomis iki 4 po pietu.

Pergalėk Savo Priešą!

Tankiai gyvenime at-sitinka su vienu ar kitu pasiginčyti apie politi-ką, apie socializmą, apie darbo žmonių vadovus, jų darbus ir jų darbų naudingumą ir svarbą žmonijai. Nežinodamas nieko, negali nė burnos atidaryti; vienas, kitas tavo priešo žodis užda-ro tau burną, užtat kad tu neturi jokių faktų arba mažai žinai.

Kad visada būtum laimėtoju, tai perskaityk naują knygą "Karolius Marksas — jo gyvenimo ir Mokslo Charakteris-tika". Ten slepiasi tiek faktų, kad visada, visur ir prieš kiekvieną prie-šą pilnai atsilaikysi.

Galima gauti "Laisvės" knygyne 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

